ISSN 2560-3221

ИНГ-ПРО

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јул–август 2020 / број 43–44

7–8/2020

poslovnisavetnik.net

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Фебије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221
Година IV, двоброј 43–44,
ЈУЛ–АВГУСТ 2020.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:
Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор;
мр Жељко Албанезе;
мр Јован Чанак;
др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник";
дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Birograf Comp d.o.o., Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Drugo izdanje na drugom medijumu:
Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Дошло је лето. Марица је завршила и предала и последњу пореску пријаву. Чини јој се да су се галама и недоумице око фамозне уредбе стишале. Остало је само стрпљиво и упорно позивање кол-центра Пореске управе за доказивање грешака, али и наду у њихово исправљање.

Лето је. Право време да се Марица одмори, као и сав нормалан свет, и да накупи енергију макар до следеће ПДВ пријаве. Милутин, задовољан што поново има посла, одмара после ручка и чита Душка Радовића: „Све се понавља, и јутро и петак и лето. Циљ је да се све усаврши, да добијемо најбоље јутро, најбољи петак и најбоље лето. Кад постигнемо све то, рећи ћемо: 'Ето, зар није вредело? Сад имамо најбоље јутро, најбољи петак и најбоље лето'."

Одлучила је Марица да иду у бању. Не жели да иде на море јер је чула да су лежаљке на плажама ограђене плексигласом да људи не би дисали близу једни других. Није море симбол лета и одмора, али значиће јој да мало отпутују, да се макне од свакодневице, од проблема клијената који су увек драстични, шокантни и хитни, а у ствари све те пословне ситуације само су варијација на исту тему. Ако ништа друго, смиреном главом свака се брже реши.

Свиђа се Марици како је то Меша Селимовић написао: „Свакоме би требало одредити да путује с времена на време. Чак и више: да никада не застане дуже него што је неопходно. Човек није дрво, и везаност је његова несрећа, одузима му храброст, умањује сигурност. Вежући се за једно место, човек прихвата све услове, чак и неповољне, и сам себе плаши неизвесношћу која га чека. Промена му личи на напуштање, на губитак уложеног, неко други ће запосести његов освојени простор, и он ће почињати изнова. Укопавање је прави почетак старења, јер је човек млад све док се не боји да започиње. Остајући, човек трпи или напада. Одлазећи, чува слободу, спреман је да промени место и наметнуте услове."

Поштоване колеге и цењени претплатници, надам се да ћете имати или створити прилику да се одморите у овим мало споријим летњим данима. Прегрмели смо и ванредно стање, и прописе које је у пракси требало спровести, и грешке које је требало исправљати, без обзира на то да ли су наше или туђе. Уверена сам да ћемо се и са сваком наредном ситуацијом, редовном, ванредном, изненадном или недореченом, ухватити у коштац са једнаким жаром, а знање и искуство које је до сада стечено помоћи ће нам да све њих пребродимо са мање жучи, нестрпљења, несигурности и панике. А ако некада то и није могуће, ја мислим на речи Ива Андрића, изнова читајући „Знакове поред пута": „Будите радосни кад год вам се за то пружа могућност и кад год за то налазите снаге у себи, јер тренуци чисте радости вреде и значе више него читави дани и месеци нашег живота проведени у мутној игри наших ситних и крупних страсти и прохтева. Њихова пропињања су ћудљива и нездрава, њихова задовољења несигурна и краткотрајна, сама себи циљ и сврха! А минут чисте радости остаје у нама заувек, као сјај који ништа не може замрачити."

др Маријана Жиравац Младеновић
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

САДРЖАЈ

АКТУЕЛНА ТЕМА

Усклађени динарски износи акцизе примењују се од 1. јула 2020. године 8
1 Преглед старих и нових динарских износа акциза на акцизне производе 8
2 Преглед старих и нових износа акциза до којих може да се изврши умањење плаћене акцизе на деривате нафте према намени коришћења деривата нафте 9

Повраћај директних давања у случају губитка права на коришћење истих 10

РАЧУНОВОДСТВО

Порески и рачуноводствени третман криптовалута 11
1 Шта су криптовалуте? 11
1.1 Став НБС према криптовалутама 14
1.2 Порески третман криптовалута у ЕУ 15
2 Власништво криптовалута 17
2.1 Природа криптовалуте 17
2.2 Обелодањивања 18
3 Рачуноводствено евидентирање 19
3.1 Криптовалуте као нематеријална имовина 19
3.2 Криптовалута као залиха 22
4 Опорезивање промета криптовалутама 23

Рачуноводство наплате и плаћања платним и кредитним картицама 25
1 Продаја добара и услуга и наплата путем картица 26
1.1 Наплата продатих добара и услуга кредитним картицама иностраних издавалаца и повраћај ПДВ-а страном путнику 30
2 Плаћање рачуна пословном картицом 30
3 Коришћење приватних картица у службене сврхе 32
4 Неовлашћено коришћење или коришћење пословне картице у непословне сврхе 32
4.1 Неовлашћено коришћење пословне картице од стране запосленог 33
4.2 Коришћење пословне картице за личне потребе од стране оснивача друштва или предузетника 34

Кратке теме из рачуноводства кроз питања претплатника 37
1 Продаја акција унесених као улог у друштво и несмањивање основног капитала 37
2 Припајање зависног предузећа матичном 38
3 Поништење сопствених удела – смањење основног капитала или терет резерви 39
4 Позајмице оснивача за ликвидност 40
5 *PayPal* 41
6 Евидентирање кала, растура и лома у малопродаји 41
7 Депозит у уговору о закупу 41
8 Књижење одобреног каса-сконта 42
9 Натурални рабат – „гратис" роба: калкулација и евидентирање 42
10 Продаја допуна за мобилне телефоне 43
11 Књижење ороченог депозита 44
12 Евидентирање средства намењеног продаји и продаје истог 44
13 Дегустација сопствених производа – трошак промоције 45
14 Документација за евидентирање алата и ситног инвентара купљеног од физичких лица 46
15 Застаревање потраживања по основу услуга пружених предузетницима 47
16 Редослед наплате затезне камате 47
17 Поверавање вођења пословних књига физичком лицу 48
18 Посебан рачун из угоститељског објекта за смештај у домаћој радиности као валидан документ 48
19 Рушење објеката на земљишту које је набављено ради изградње објекта за продају на тржишту 48

20 Комисиона продаја добара од физичких лица – исплата накнаде 49
21 Залагаонице 50

Кратке теме из области пословања предузетника кроз питања претплатника 52
1 Пореска пријава – предузетник паушалац прелази на вођење књига 52
2 Пореска пријава за измену аконтација у 2020. години 52
3 Задужење доприносима предузетника на личној заради 52
4 Лична зарада предузетника који у току године пређе из паушалног опорезивања на вођење књига 53
5 Лична зарада предузетника пензионера – допринос за здравство 54
6 Предузетник на личној заради који је уједно и оснивач ДОО-а (без заснивања радног односа) 54
7 Лична зарада предузетника – висина 54
8 „Пренос" радње на сина 55
9 Добровољно пензијско и колективно осигурање предузетника 55
10 Трајни престанак обављања делатности и поновно регистровање обављања делатности у истој години 56
11 До ког износа предузетник сме да подиже новац са пословног рачуна? 56
12 Уплата новчаних средстава на пословни рачун за ликвидност 58
13 Трошкови службеног пута 58
14 Регистровање делатности од стране инвалидског пензионера 59
15 Утврђивање брачности у поступку уписа у катастар непокретности 59

ПОРЕЗИ

Накнада за заштиту и унапређење животне средине за 2020. годину 61
1 Обвезник накнаде и подношење пријаве 61
2 Основица накнаде 63
3 Критеријуми за одређивање активности које утичу на животну средину и износ накнаде 64
4 Износ накнаде 65
5 Утврђивање накнаде 65
6 Плаћање накнаде 65
7 Подношење пријаве за период од 7. до 31. децембра 2019. године 66
8 Прилог Уредбе – подела делатности према утицају на животну средину 66
I. Делатности које имају велики утицај на животну средину 66
II. Делатности које имају средњи утицај на животну средину 69
III. Делатности које имају мали утицај на животну средину 73

Активно и пасивно оплемењивање са аспекта царинских и пореских норми 80
1 Активно оплемењивање 80
1.1 Захтев за одобрење посебног поступка активног оплемењивања 81
1.2 Декларација као захтев за одобрење посебног поступка активног оплемењивања 83
1.3 Одобрење царинског органа за поступак активног оплемењивања и утврђивање суштинских интереса домаћих произвођача 83
1.4 Поступање са робом у поступку активног оплемењивања 85
1.5 Посебна правила за обрачун износа увозних дажбина 86
1.6 Рок за окончање поступка активног оплемењивања 86
1.7 Порески аспекти поступка активног оплемењивања 87
1.8 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ 90
1.9 Услуге превоза у вези са привременим увозом добара и поновним извозом 90
2 Пасивно оплемењивање 91
2.1 Одобрење царинског органа за поступак пасивног оплемењивања 91
2.2 Извоз и пасивно оплемењивање и мере трговинске политике 92
2.3 Рок за окончање поступка пасивног оплемењивања 93

2.4 Порески третман привременог извоза добара у процесу пасивног оплемењивања 93
2.5 Порески третман увоза добијених производа у процесу пасивног оплемењивања 93
2.6 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ 94
2.7 Услуге превоза у вези са привременим извозом и поновним увозом добара 95

Кратке теме: Садржина рачуна који издаје обвезник ПДВ-а за отпремање добара на територију АПКиМ 96

Кратке теме: Порески третман пружене услуге коју пружалац започне док није обвезник ПДВ-а, а заврши када постане обвезник ПДВ-а....97

ЗАРАДЕ

Пореске олакшице за стимулисање оснивања нових привредних субјеката и запошљавање нових лица 99

1 Пореске олакшице за запошљавање новог лица 99
1.1 Услови за пореске олакшице 99
1.2 Износ пореских олакшица 100
1.3 Повраћај плаћених пореза и доприноса 100
1.4 Пример обрачуна зараде и попуњавање обрасца ППП-ПД за новозапослено лице 100
1.5 Подношење захтева за повраћај дела плаћених пореза и доприноса 101
1.6 Остале одредбе 102

2 Пореске олакшице за запошљавање најмање два лица код одређених послодаваца 103
2.1 Услови за пореске олакшице 103
2.2 Износ пореских олакшица 104
2.3 Повраћај плаћених пореза и доприноса 104
2.4 Пример обрачуна зараде и попуњавање обрасца ППП-ПД за новозапослено лице 104
2.5 Подношење захтева за повраћај дела плаћених пореза и доприноса 105
2.6 Остале одредбе 105

3 Пореске олакшице за новооснованог послодавца 106
3.1 Услови за пореске олакшице 106
3.2 Износ пореских олакшица 106
3.3 Подношење обрасца ППП-ПД 107
3.4 Престанак права на пореско ослобођење 107
3.5 Остале одредбе 107

4 Пореске олакшице за оснивача привредног друштва које обавља иновациону делатност 107
4.1 Услови за пореске олакшице 108
4.2 Износ пореских олакшица 108
4.3 Обрачун зараде и подношење обрасца ППП-ПД 109
4.4 Остале одредбе 110

5 Пореске олакшице за новозапослена квалификована лица 110
5.1 Услови за пореске олакшице 110
5.2 Износ пореских олакшица 111
5.3 Обрачун зараде и подношење обрасца ППП-ПД 112
5.4 Остале одредбе 113

6 Олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом у складу са пореским прописима 113
6.1 Износ пореских олакшица 114
6.2 Обавештавање о заснивању радног односа са инвалидним лицем 114

6.3 Обрачун зараде за лице са инвалидитетом и подношење обрасца ППП-ПД 114
6.4 Остале одредбе....115

Исплата зарада у два дела 115
1 Законске одредбе које се односе на исплату зараде у деловима 116
2 Подношење појединачне пореске пријаве приликом исплате зараде, односно зараде у деловима и попуњавање МФП 117
3 Примери обрачуна зараде у два дела и попуњавање обрасца ППП-ПД.... 119
3.1 Исплата зараде у два дела – када је први део зараде ВИШИ од најниже основице доприноса 119
3.2 Исплата зараде у два дела – када је први део зараде НИЖИ од најниже основице доприноса 120
3.3 Исплата зараде у два дела – када се запосленом исплаћује зарада виша од највише основице....121
3.4 Исплата зараде у два дела – када запослени ради са НЕПУНИМ радним временом....122
3.5 Исплата зараде у два дела – када послодавац у првом делу само плаћа доприносе на најнижу месечну основицу....123
3.6 Исплата зараде у два дела запосленом кориснику пензије (пензионеру)....124
3.7 Остале напомене....124

Радно ангажовање и порески третман накнада директора друштва 126
1 Директор резидент 126
1.1 Радни однос директора 127
1.2 Уговор о правима и обавезама 129
1.3 Уговор о допунском раду 135
1.4 Оснивач друштва који је уједно и директор....136
2 Директор нерезидент.... 136
2.1 Радни однос 137
2.2 Уговор о правима и обавезама 137
2.3 Упућивање на рад у Србију....141

Извршење на примањима запосленог по основу законског издржавања 144
1 Законске одредбе о досуђивању издржавања 144
1.1 Покретање поступка за издржавање....144
1.2 Критеријуми за одређивање висине издржавања 144
1.3 Начин плаћања издржавања 145
1.4 Висина суме издржавања 145
1.5 Промена висине издржавања 146
2 Обрачун издржавања.... 146
2.1 Редовна месечна примања запосленог на која може да се обрачуна издржавање 146
2.2 Извршење на заради по основу законског издржавања....148
3 Обавезе послодаваца да спроводе извршење на зарадама запослених по основу законског издржавања.. 149

Кратке теме из области зарада, накнада зарада и других примања кроз питања претплатника 150
1 Зараде и друга примања.... 150
1.1 Аконтација зараде – подношење пријаве....150
1.2 Минимална зарада – увећање за рад у турнусима и на дан празника 151
1.3 Извршење на заради 151
1.4 Смањење зараде по основу радног учинка....151
1.5 Зарада деташираног радника у огранак у иностранству....152
1.6 Увећање накнаде по уговорима о ПП пословима за рад на државни празник 152
1.7 Висина накнаде која се исплаћује кориснику породичне пензије 153
2 Накнаде трошкова 154

2.1 Трошкови превоза на посао за запосленог који ради код два послодавца 154
2.2 Трошкови превоза на посао запосленог који користи службени аутомобил у приватне сврхе 154
2.3 Рехабилитација запосленог или туристички аранжман – уплата преко туристичке агенције 155
2.4 Поклон стана запосленом (уједно повезаном лицу) 155
2.5 Поклон аутомобила (бившем) запосленом 156
3 Приходи спортиста и спортских стручњака 157
3.1 Накнада за рад судије 157
3.2 Путни трошкови који се исплаћују спортским стручњацима 158
3.3 Арбитар – опорезивање спортског стручњака 159
4 Остало 161
4.1 Стипендирање деце запослених 161
4.2 Новчана помоћ малолетној деци преминулог запосленог 161
4.3 Новчани поклон комерцијалистима који нису запослени код поклонодавца 162
4.4 Несамостални предузетници по „тесту самосталности" – ко обрачунава порез на друге приходе 162
4.5 Неоправдани трошкови службеног пута – отпис потраживања од запосленог и бившег запосленог 163

РАДНИ ОДНОСИ

Правилник о раду и (не)постојање обавезе његовог доношења 164
1 Употреба термина „општи акт" и „општи акт послодавца" у Закону о раду 164
2 Надлежности дефинисане општим актом послодавца из угла Закона о раду 164
2.1 Надлежност за доношење правилника о раду (члан 3. став 6. Закона о раду) 164
2.2 Надлежност за доношење правилника о организацији и систематизацији послова (члан 24. став 4. Закона о раду) 165
2.3 Надлежност за закључивање уговора о раду са запосленим (члан 30. став 5. Закона о раду) 165
2.4 Надлежност за закључивање уговора о раду или уговора о уређивању међусобних права и обавеза са директором (члан 48. став 6. Закона) 165
2.5 Надлежност за доношење програма решавања вишка запослених (члан 155. став 3. Закона о раду) 165
2.6 Надлежност за одлучивање о правима, обавезама и одговорностима из радног односа (члан 192. Закона о раду) 166
2.7 Надлежност за закључивање колективног уговора код послодавца 166
3 Колективни уговор – општи акт у Закону о раду 166
4 Правилник о раду – општи акт у Закону о раду 166
4.1 Када послодавац може да донесе правилник о раду 166
4.2 Специфичности приликом доношења правилника о раду 167
4.3 Када послодавац не може да донесе правилник о раду 167
4.4 Када уговором о раду могу да се уреде питања која су предмет уређивања колективног уговора, односно правилника о раду 167
5 Однос закона, колективног уговора и правилника о раду, као општих аката, и уговора о раду 168
Радни однос на одређено време из угла Закона о раду 168
1 Радни однос на одређено време у максималном трајању од 24 месеца 169
1.1 Услови за заснивање радног односа 169
1.2 Случајеви када радни однос може да се заснује на одређено време 169
1.3 Трајање уговора о раду на одређено време због привремено повећаног обима посла 170
1.4 Продужење уговора о раду на одређено време анексом уговора о раду 170
1.5 Прекид радног односа и рачунање рока од 24 месеца 170
2 Радни однос на одређено време у посебним случајевима 171

2.1 Радни однос на одређено време ради замене привремено одсутног запосленог до повратка запосленог 171
2.2 Радни однос на одређено време за рад на пројекту чије је време унапред одређено најдуже до завршетка пројекта 171
2.3 Радни однос са страним држављанином на основу дозволе за рад у складу са законом, најдуже до истека рока на који је издата дозвола 172
2.4 Радни однос на одређено време за рад на пословима код новооснованог послодавца чији упис у регистар надлежног органа у моменту закључења уговора о раду није старији од једне године, на време чије укупно трајање није дуже од 36 месеци 172
2.5 Радни однос са незапосленим коме до испуњења једног од услова за остваривање права на старосну пензију недостаје до пет година, најдуже до испуњења услова, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању 173
2.6 Могућност поновног заснивања радног односа са истим запосленим у случајевима из члана 37. став 4. Закона о раду 173
2.7 Могућност заснивања радног односа на одређено време са лицем које је код истог послодавца било у радном односу на одређено време 24 месеца, на основу члана 37. став 2. Закона о раду 173
4 Могућност заснивања радног односа на одређено време у другим случајевима утврђеним Законом о раду 173
5 Уговор о повременим и привременим пословима након истека уговора о раду на одређено време 174

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Коментар Закона о архивској грађи и архивској делатности 175
1 Проблеми које Закон треба да реши 175
2 Осврт на садржину Закона по поглављима и појединачним решењима 176
2.1 Основне одредбе 176
2.2 Архивска грађа и документарни материјал 177
2.3 Организација архивске делатности као трећи сегмент Закона 179
2.4 Казнене одредбе и прелазне и завршне одредбе 180
3 Трошкови које ће примена Закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима) 181
4 Примена Закона 181
Закључак 183
Одговорност за реализацију уговора о јавним набавкама 188
1 Одговорна лица за реализацију уговора 189
2 Најчешће неправилности приликом спровођења јавних набавки 190
Примери неправилности у раду корисника јавних средстава 193
Закључак 195

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2020. године 196
Календар извештавања о спољнотрговинском и девизном пословању 201
1 Декадно извештавање 201
2 Месечно извештавање 201
3 Тромесечно извештавање 202
4 Полугодишње извештавање 203
5 Повремено извештавање 203

Редакција

Усклађени динарски износи акцизе примењују се од 1. јула 2020. године

Влада је 28. маја 2020. године усвојила измену усклађених динарских износа акциза из члана 9. став 1. тачка 1), тачка 2) алинеја трећа, тачка 3) алинеја четврта, тачка 4), тачка 5) алинеја четврта, тачка 6) и тачка 7) алинеја трећа, члана 9. став 5. тачка 1) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (4) алинеја прва, подт. (5) и (6), тачка 2), тачка 3) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (2) алинеја прва, подтачка (3), т. 4), 5) и 6), члана 12а, чл. 14. и 14а и члана 40г Закона о акцизама са годишњим индексом потрошачких цена у 2019. години, у делу који се односи на примену нових износа акциза, **тако што се рок за примену помера са 1. јуна 2020. на 1. јул 2020. године**. Измене усклађених износа акциза објављене су у „Службеном гласнику РС" бр. 78/2020 од 29. маја 2020. године.

У складу са чланом 17. ст. 1. и 5. и чланом 40в ст. 1–3. и 5. Закона о акцизама („Сл. гласник РС", бр. 22/2001… и 78/2020 – изм. усклађених дин. изн.), динарски износи акциза из члана 9. став 1. тачка 1), тачка 2) алинеја трећа, тачка 3) алинеја четврта, тачка 4), тачка 5) алинеја четврта, тачка 6) и тачка 7) алинеја трећа и члана 9. став 5. тачка 1) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (4) алинеја прва, подт. (5) и (6), тачка 2), тачка 3) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (2) алинеја прва, подтачка (3), т. 4), 5) и 6), члана 12а, чл. 14 и 14а и члана 40г Закона о акцизама **усклађују се са годишњим индексом потрошачких цена у 2019. години.**

Првобитно је било предвиђено да се усклађени динарски износи акциза примењују почев од 1. фебруара 2020. године, међутим њихова примена је изменама у јануару месецу одложена за 1. јун, а последњим изменама за 1. јул 2020. године. Усклађени динарски износи акциза у обе наведене измене нису промењени, већ је мењан само датум почетка примене.

1 Преглед старих и нових динарских износа акциза на акцизне производе

Врста акцизног производа	Износи акцизе који се примењују до 30. јуна 2020. године	Износи акцизе који се примењују од 1. јула 2020. године
Деривати нафте:		
1) Оловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00)	59,58 дин./л	**60,71 дин./л**
2) Безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11)	56,04 дин./л	**57,10 дин./л**
3) Гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00* и 2710 20 19 00)	57,63 дин./л	**58,72 дин./л**
4) Керозин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 21 00 и 2710 19 25 00)	67,17 дин./кг	**68,45 дин./кг**
5) Течни нафтни гас (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00)	43,76 дин./кг	**44,59 дин./кг**
6) Остали деривати нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 11 00, 2710 12 15 00, 2710 12 21 00, 2710 12 25 00, 2710 12 90 00, 2710 19 11 00, 2710 19 15 00, 2710 19 29 00, 2710 19 31 00, 2710 19 35 00, 2710 19 99 00, 2710 20 90 19 и 2710 20 90 99)	67,17 дин./кг	**68,45 дин./кг**
7) Биогорива и биотечности (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00)	56,30 дин./л	**57,37 дин./л**
Алкохолна пића:		
1) Ракије од воћа, грожђа, вина и друге воћне ракије са додатком екстракта биља, делова биља или пољопривредних производа	132,36 дин./л	**134,87 дин./л**
2) Ракије од житарица и осталих пољопривредних сировина	337,29 дин./л	**343,70 дин./л**
3) Остала јака алкохолна пића	216,68 дин./л	**220,80 дин./л**
4) Нискоалкохолна пића	22,41 дин./л	**22,84 дин./л**
5) Пиво	25,61 дин./л	**26,10 дин./л**

Редакција

Повраћај директних давања у случају губитка права на коришћење истих

Чланом 12. Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС", бр. 54/2020 и 60/2020, даље: Уредба) прописано је да привредни субјекат у приватном сектору губи право на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних овом уредбом уколико у периоду од 15. марта 2020. године, па до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања из чл. 9. и 10. Уредбе **смањи број запослених за више од 10%**, не рачунајући запослене који су са привредним субјектом у приватном сектору закључили уговор о раду на одређено време пре 15. марта 2020. године за период који се завршава у периоду од 15. марта 2020. године до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања из чл. 9. и 10. Уредбе. Испуњеност услова за губитак права на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних поменутом уредбом **проверава се сваког последњег дана у месецу почев од месеца априла 2020. године, закључно са 31. октобром 2020. године**, с тим да испуњеност услова за губитак права на коришћење фискалних погодности и директних давања прописаних овом уредбом може да се контролише и након 31. октобра 2020. године у роковима за застарелост права на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања, који су прописани законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Привредни субјекти који изгубе право на коришћење фискалних погодности и директних давања, прописаних Уредбом, дужни су да:

- плате све обавезе за које им је одобрено одлагање плаћања, заједно са припадајућом каматом, обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских обавеза, која се рачуна почев од дана када су наведене обавезе доспеле за плаћање у складу са законима којима се уређује плаћање одговарајуће обавезе, најкасније у року од пет дана од дана престанка права на коришћење фискалних погодности и директних давања;
- изврше повраћај директних давања, са каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских обавеза почев од дана када су им исплаћена појединачна директна давања, најкасније у року од пет дана од дана престанка права на коришћење фискалних погодности и директних давања.

Ставом 4. члана 12. Уредбе прописано је да се **повраћај директних давања са каматом услед престанка права на коришћење фискалних погодности и директних давања врши на** посебан наменски рачун отворен за ту намену у Министарству финансија – Управа за трезор из члана 13. став 1. ове уредбе, односно на рачун са којег су вршене уплате директних давања на посебне наменске рачуне привредних субјеката, односно **на рачун 840-0000004023721-33**.

У складу са чланом 17. Уредбе привредни субјекат који оствари право на директна давања иако на то нема право у складу са наведеном уредбом, ненаменски користи средства или изгуби право на директна давања и не врати износ примљених директних давања у целости, заједно са припадајућом каматом до покретања поступка контроле, казниће се за прекршај новчаном казном у висини 30–70% примљених директних давања, а не мање од 500.000 динара за правно лице, односно 100.000 динара за предузетника. За тај прекршај казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 50.000 до 100.000 динара.

Напомињемо да привредни субјекти који су **грешком добили већи износ** средстава од оног на који остварују право у складу са *Уредбом не* морају самоиницијативно да врше повраћај *вишка* новчаних средстава на претходно наведени рачун. Поменути субјекти треба да обавесте надлежну филијалу Пореске управе и да на тај начин укажу на пропуст. Уколико у вези са повраћајем грешком више уплаћених средстава по основу директних давања не буде дата другачија инструкција од стране надлежних органа, *вишак* новчаних средстава остаће, као неискоришћен, на посебном наменском рачуну привредних субјеката, одакле ће након 15. августа 2020. године аутоматски бити повучен на одговарајући посебан рачун у Управи за трезор.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Порески и рачуноводствени третман криптовалута

Криптовалуте, зване и виртуелне или дигиталне валуте, постоје само онлајн. Не емитује их и не надзире ниједна централна банка или нека друга финансијска институција. Криптовалуте функционишу као електронски записи о одређеним вредностима сачуваним у електронским новчаницима на интернет страницама које пружају такву услугу. Биткоин је најпознатија криптовалута и глобално је прихваћен за интернет плаћања, иако га није издала централна банка нити је везан за текуће рачуне отворене у пословним банкама. У овом чланку дат је приказ могућих рачуноводствених решења у вези са евидентирањем криптовалута, као и осврт на тренутно важеће пореске прописе и њихове импликације на трговање криптовалутама.

1 Шта су криптовалуте?

Криптовалута је дигитални или виртуелни новац, а трансакције криптовалутама осигуране су криптографским алгоритмима који контролишу креирање нових јединица криптовалута и верификују трансакције криптовалутама.

Криптовалуте користе криптографске протоколе или изузетно сложене кодне системе који криптују осетљиве податке да би се осигурала јединица размене. Изумитељи криптовалута креирају поменуте протоколе помоћу напредних принципа математике и рачунарског инжењерства, због чега их је готово немогуће „пробити", односно злоупотребити тако што ће се дуплирати или кривотворити. Ти протоколи такође маскирају идентитет корисника криптовалуте, чинећи да се трансакције и токови средстава тешко приписују одређеним појединцима или групама.

За разлику од традиционалног облика новца који је под контролом централних банака, контрола криптовалута је децентрализована. Децентрализована контрола спроводи се преко *blockchain-а,* који у суштини представља јавну базу података о трансакцијама криптовалутама, у оквиру које корисници отварају виртуелне новчанике путем којих тргују криптовалутама. Предност таквог начина контроле трансакција огледа се у томе што заинтересоване стране могу да тргују без посредника. Међутим, бројне су и критике на рачун таквог система, а односе се пре свега на сигурност. Ипак, с обзиром на то да су привредни гиганти попут *IBM*-а увидели користи од коришћења криптовалута, па су у своје пословање имплементирали *blockchain*, засигурно ће и сигурност пословања временом бити све већа.

Изворни кодови и техничке контроле које подржавају и осигуравају криптовалуте врло су сложени. У функционалном смислу, већина криптовалута представља варијације биткоина. Вредност криптовалута изражена је у јединицама. Неколико концепата регулише вредности, сигурност и интегритет криптовалута, а то су првенствено *blockchain*, приватни кључеви и новчаници.

Blockchain криптовалуте је главни запис који бележи и чува све претходне трансакције и активности, па се тако оверава власништво над свим јединицама валуте у било ком тренутку. Значи, *blockchain* носи забележену читаву историју трансакција криптовалуте. *Blockchain* има ограничену дужину (која садржи ограничен број трансакција), која се временом повећава. Идентичне копије *blockchain*-а чувају се у сваком чворишту мреже криптовалуте (мреже децентрализованих фарми сервера, којима управљају појединци или групе појединаца познате као рудари, који континуирано бележе и потврђују трансакције с криптовалутама).

Трансакција криптовалута технички се не довршава све док се не дода у *blockchain*, што се обично догађа у року од неколико минута. Једном када је трансакција финализована, обично је неповратна. За разлику од традиционалних процесора плаћања, попут *PayPal-а* и кредитних картица, већина криптовалута нема уграђену функцију повраћаја средстава. За време између покретања и финализације трансакције јединице криптовалуте нису доступне за употребу ниједној страни. Уместо тога, држе се у својеврсном *escrow-limbo* стању за све намере и

85. став 1. тачка 16) ЗПДГ-а наведено је да се осталим приходима у смислу тог закона сматрају и сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по том закону.

Наведена формулација значи да је, у зависности од тумачења пореског органа, приход остварен од продаје криптовалута могуће опорезивати као други приход (по стопи од 20%, уз признавање нормираних трошкова од 20%) по аналогији која може да се примени апсолутно на сваку врсту прихода без ограничења, осим у случају да су изричито изузети од опорезивања.

Закон о порезима на имовину

Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС", бр. 26/2001…и 86/2019 – даље: ЗПИ) у члану 14. прописано је да се порез на наслеђе и поклон плаћа на наслеђени, односно на поклон примљени:

1) готов новац,
2) штедни улог,
3) депозит у банци,
4) новчано потраживање,
5) право интелектуалне својине и
6) право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловилу, односно употребљаваном ваздухоплову и другим покретним стварима.

С обзиром на то да криптовалуте не представљају новац нити неку од осталих наведених категорија у поменутом члану ЗПИ-а, наслеђене или на поклон примљене криптовалуте не могу да представљају предмет опорезивања порезом на наслеђе и поклон.

Чланом 24. ЗПИ-а прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа приликом преноса уз накнаду:

1) права својине на непокретности,
2) права интелектуалне својине,
4) права својине на употребљаваном моторном возилу, осим на мопеду, мотокултиватору, трактору и радној машини, као и права својине на употребљаваном пловилу, односно права својине на употребљаваном ваздухоплову са сопственим погоном, осим државног и
5) права коришћења грађевинског земљишта.

С обзиром на то да криптовалуте не могу да се подведу ни под једну од наведених категорија, може се извести закључак да оне и не могу да буду предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права.

Имајући у виду да криптовалуте нису дефинисане у појмовном смислу, анализом пореских закона долази се до закључка да, према позитивним прописима, оне могу да буду предмет опорезивања једино порезом на доходак грађана као остали/други приход. Међутим, ако се криптовалутама одузме карактеристика законског средства плаћања, а не дода им се карактеристика финансијске трансакције, онда оне представљају добра односно услуге, а промет добара и услуга свакако подлеже опорезивању ПДВ-ом. ПС

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници ***propisi.net***. Ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се чувају у PDF формату, као и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Рачуноводство наплате и плаћања платним и кредитним картицама

Пластични новац је због своје једноставности свеприсутан при домаћим и иностраним плаћањима. Кредитне картице омогућавају кориснику плаћање добара и услуга уз или без одгађања плаћања, затим плаћање приликом куповине путем интернета, али и исплату готовине на банкоматима. Исту примену имају и дебитне картице, уз основну разлику да је њихово коришћење ограничено новчаним средствима која су у тренутку плаћања расположива на текућем рачуну корисника картице. У овом чланку биће приказано евидентирање пословних трансакција приликом којих се користе дебитне и кредитне картице из угла друштава која се јављају у улози продаваца и купаца добара и услуга које наплаћују односно плаћају коришћењем картица. При томе следи и осврт на употребу личних и пословних картица у пословне, али и непословне сврхе.

Увод

Картично плаћање незаобилазно је приликом интернет продаје, без обзира на то да ли се ради о домаћим или иностраним веб-шоповима (детаљније о рачуноводству електронске трговине робом писали смо у броју 9/2019, стр. 47), као и приликом бесконтактног плаћања мањих износа рачуна на продајним местима, што куповину чини бржом јер корисник картице притом не треба да користи свој ПИН.

Учесници у картичном пословању су:

- издавалац (емитент), у чијој се улози јављају банке и платне институције;
- корисник картице – грађани и правна лица који картице користе за плаћање рачуна или подизање готовине и
- продавци добара и услуга који издате рачуне наплаћују путем картица у продајним објектима или у оквиру интернет трговине.

Ово је тзв. тространа картична платна шема. Међутим, постоји и „четворострана картична платна шема", у коју су укључени: ималац картице – банка издаваоца картице – банка прихватиоца картице – трговац. Она може да се примењује у оквиру националних плаћања, а увек се јавља приликом прекограничних плаћања.

Основна подела платних картица је подела на дебитне и кредитне картице. Када су у питању дебитне картице, рачун се задужује истовремено када се врши плаћање, а корисник картице може да користи средства до износа који има на рачуну. У погледу кредитних картица корисник се задужује периодично (месечно или петнаестодневно) и њима може да плаћа и када нема средстава на текућем рачуну до висине уговореног кредитног лимита.

Према корисницима, картице се деле на потрошачке (личне) и пословне (комерцијалне). Корисници потрошачких картица су физичка лица – грађани који их првенствено користе за личне потребе. Пословне картице (енг. *company, bussines cards*) користе правна лица и предузетници, односно њихови запослени којима су дате на коришћење у сврху плаћања рачуна у вези са пословањем друштва, при чему се сви трошкови настали по овим картицама подмирују директно са текућег рачуна друштва.

Осим једнократног плаћања рачуна путем картица, постоји могућност оброчног плаћања (тј. плаћања на рате). Притом се у улози кредитора купаца који плаћају кредитном картицом може јавити продавац или издавалац кредитне картице. Ако је кредитор продавац, тада му „картичар" уплаћује рату по рату, без обзира на то да ли корисник кредитне картице уредно подмирује своје обавезе према издаваоцу кредитне картице. По правилу, ради се о плаћању на рате без камата, али уз накнаду коју картичар зарачунава купцу. Ако се у улози кредитора јавља издавалац кредитне картице, он ће продавцу одмах назначити укупан износ, док ће кориснику кредитне картице одобрити плаћање у ратама, при чему може да обрачуна камату и накнаду за оброчно плаћање.

су. Сходно наведеном, ако узимање из имовине за личне потребе предузетника није књижено на терет пословних расхода, нема основа да се врши корекција у пореском билансу, односно нема основа да се под редним бројем 36 обрасца ПБ-2 уноси износ.

У случају да је узимање из пословне имовине за личне потребе предузетника књижено као пословни расход, приликом састављања пореског биланса постоји обавеза усклађивања прихода, односно у обрасцу ПБ-2 под редним бројем 36 исказује се вредност пословне имовине која је узета за личне потребе. Наиме, уколико би предузетник у пореском билансу приликом усклађивања прихода исказивао вредност пословне имовине узете за личне потребе, која није књижена као пословни расход, дошло би до увећања опорезиве добити.

Независно од начина књижења узимања из пословне имовине за личне потребе предузетника, у моменту узимања не постоји обавеза обрачуна и плаћања пореза јер се порез плаћа преко укупног резултата који предузетник утврђује приликом састављања пореског биланса.

Ако се издатак учињен пословном картицом **не** односи на пословање привредног друштва, он може да се наплати од оснивача:

- путем административне забране (уз сагласност оснивача), ако је оснивач уједно и у радном односу у друштву,
- затварањем евентуалне обавезе коју друштво има према њему (позајмице или неисплаћеног учешћа у добити) или
- доношењем одлуке о исплати међудивиденде, са којом би се компензовало настало потраживање.

Ако привредно друштво има у пословним књигама обавезу према оснивачу (нпр. по основу позајмица), издаци за његове личне потребе плаћени пословном картицом могу да се књиже на терет потраживања, а затим треба спровести компензацију.

Пример: Затварање потраживања од оснивача компензацијом са постојећим обавезама према њему

Друштво има обавезу према оснивачу по основу дате позајмице у висини од 100.000 динара. Оснивач је користио пословну картицу за покривање личних издатака и по том основу потрошио износ од 40.000 динара.

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
ПС	469	Остале обавезе		100.000
- за почетно стање позајмице				
1.	228	Остала краткорочна потраживања	40.000	
	4394	Остале обавезе из пословања – обавезе према издаваоцу пословне картице		40.000
- за евидентирање потраживања од оснивача				
2.	469	Остале обавезе	40.000	
	228	Остала краткорочна потраживања		40.000
3.	4394	Остале обавезе из пословања – обавезе према издаваоцу пословне картице	40.000	
	241	Текући рачун		40.000
- за плаћање према издаваоцу пословне картице				

Уколико постоје исказане обавезе за учешће у добитку (на основу раније донесене одлуке о распореду добитка, по којој још увек није извршена исплата) на рачуну 462 – *Обавезе за учешће у добитку*, компензација насталог потраживања од оснивача може да се спроведе онако како је приказано при компензацији са обавезом према њему по основу примљеног зајма.

Осим тога, може да се донесе и одлука о подизању међудивиденде, при чему треба водити рачуна о томе да је претходно правно лице саставило периодични обрачун (који се не доставља надлежним органима) и у којем је утврђена добит у току године. При томе, порез се обрачунава на исти начин као и приликом исплате дивиденде и подноси се пореска пријава ППП-ПД. О тој теми детаљније смо писали у „Пословном саветнику" бр. 10/2019, стр. 106. ПС

3 ДЕЦЕНИЈЕ
ИНГ-ПРО

Кратке теме из рачуноводства кроз питања претплатника

1 Продаја акција унесених као улог у друштво и несмањивање основног капитала

Питање: ДОО је основан улогом у правима, односно акцијама јавног акционарског друштва. Сада је продао те акције. Како се књижи продаја тих акција трећем лицу? Да ли има капиталне добити или губитка? Да ли се у АПР-у приликом продаје акција трећем лицу мења износ основног капитала ДОО-а који је био њихов власник?

Одговор: Продаја учешћа у капиталу и других ХоВ (где су акције евидентиране приликом уноса) врши се раскњижавањем са рачуна:

- групе 04 – *Дугорочни финансијски пласмани* (потражује),
- групе 20 – *Потраживања по основу продаје* (дугује),
- 572 – *Губици по основу продаје учешћа у капиталу и ХоВ* (дугује), односно 672 – *Добици од продаје учешћа и ХоВ* (потражује).

Приликом продаје утврђује се капитални добитак односно губитак.

У складу са чланом 27. Закона о порезу на добит правних лица капитални добитак обвезник остварује продајом, односно другим преносом уз накнаду **удела у капиталу правних лица и акција** и осталих хартија од вредности које, у складу са МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, представљају дугорочне финансијске пласмане.

Чланом 29. истог закона прописано је следеће:

„За сврху одређивања капиталног добитка, набавна цена, у смислу овог закона, јесте цена по којој је обвезник стекао имовину, умањена по основу амортизације утврђене у складу са овим законом.

Код хартија од вредности којима се тргује на организованом тржишту, у смислу закона којим се уређује тржиште хартија од вредности и других финансијских инструмената, набавна цена јесте цена коју обвезник документује као стварно плаћену, а ако не поседује одговарајућу документацију – најнижа тржишна цена остварена на организованом тржишту у периоду од годину дана који претходи продаји те хартије од вредности или у периоду трговања, уколико се трговало краће од годину дана.

Код хартија од вредности којима се не тргује на организованом тржишту набавна цена хартије од вредности јесте цена коју обвезник документује као стварно плаћену, а ако не поседује одговарајућу документацију – њена номинална вредност.

Код хартија од вредности прибављених путем оснивачког улога или повећањем оснивачког улога, набавну цену чини тржишна цена која је важила на организованом тржишту на дан уноса улога или уколико таква цена није била формирана, номинална вредност хартије од вредности на дан уноса улога.

Набавна цена удела у капиталу правних лица и права интелектуалне својине јесте цена коју обвезник документује као стварно плаћену. Набавна цена удела у капиталу правних лица и права интелектуалне својине, стечених путем оснивачког улога или повећањем оснивачког улога, јесте тржишна цена на дан уноса улога."

Продаја дела имовине не води до смањења основног капитала, у складу са Мишљењем Министарства финансија бр. 011-00-904/2016-16 под а) од 31. 10. 2016. године:

„Да ли је продајом акција емитента другог привредног друштва, које су биле део неновчаног основног капитала друштва, дошло до смањења основног капитала?

Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС", бр. 62/13, у даљем тексту: Закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица, организација рачуноводства и рачуноводствене исправе, услови и начин вођења пословних књига, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја и годишњег извештаја о пословању, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство, као и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Одредбама члана 7. став 1. Закона прописано је да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене

давање дозвола за рад банкама, за обављање делатности осигурања, затим друштвима за управљање добровољним пензионим фондовима, платним институцијама, институцијама електронског новца и даваоцима финансијског лизинга, као и за обављање мењачких послова. Народна банка Србије овлашћена је за контролу односно надзор над пословањем наведених субјеката и пословањем јавног поштанског оператора и доноси прописе из тих области.

Предмет залоге, садржина и форма уговора о залози, права ради обезбеђења потраживања повериоца, упис заложног права у регистар, намирење заложног повериоца и престанак заложног права уређени су Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар. Према члану 3. тог закона, уговор о залози закључује се у писменој форми. На правне односе који нису уређени наведеним законом примењује се закон којим се уређују облигациони и својинскоправни односи, као и други прописи.

Покретне ствари и права залажу се уписом заложног права у регистар који је установљен у складу са Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар.

За залагаоницу која има статус привредног друштва, односно предузетника обавезно је вођење пословних књига по систему двојног књиговодства, прописано Законом о рачуноводству. Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства по Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, који је прописан Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Сагласно одредбама члана 3. Правилника, стање и промене имовине, капитала и обавеза, приходи и расходи и утврђивање резултата пословања евидентирају се на основним (троцифреним) рачунима прописаним у Контном оквиру, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Примљена заложна добра (злато, накит, сатови, уметничке слике и др.) евидентирају се по процењеној вредности у ванбилансној евиденцији задужењем групе рачуна 88 – *Ванбилансна актива* и одобрењем групе рачуна 89 – *Ванбилансна пасива*, јер се ради о средствима која нису у власништву правног лица и предузетника.

Позајмице које се одобравају на основу заложених ствари (на период до годину дана) евидентирају се задужењем рачуна 238 – *Остали краткорочни финансијски пласмани* и одобравањем одговарајућег рачуна из групе рачуна 24 – *Готовински еквиваленти и готовина*. Ако се позајмице одобравају на период дужи од годину дана, евидентирање се врши преко рачуна 038 – *Остали дугорочни финансијски пласмани*.

Остварена провизија по основу дате позајмице представља приход залагаонице од услуга и књижи се у корист рачуна 612 – *Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту*.

У складу са чланом 2. Уредбе о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе, делатностима за које, у смислу члана 1. ове уредбе, **не** постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе сматрају се делатности из следећих области, грана и група класификације делатности из Закона о класификацији делатности („Сл. гласник РС" број 104/09) и Уредбе о Класификацији делатности („Сл. гласник РС" бр. 54/10), и то: 64 Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова.

Дакле, не постоји обавеза евидентирања преко фискалне касе.

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници propisi.net, путем корисничког имена и лозинке.

Корисницима су доступни чланци из свих досадашњим бројева часописа.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у наслову или тексту чланка, по броју (години) часописа, по ауторима чланака, по областима – групама, коришћењем опције Повезани документи са конкретним прописом или у оквиру текста прописа, кликом на линкове испод чланова прописа. Чланци могу да се чувају у ***PDF*** формату, као и да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Кратке теме из области пословања предузетника кроз питања претплатника

1 Пореска пријава – предузетник паушалац прелази на вођење књига

Питање: Коју пријаву треба да поднесе предузетник који је у 2019. години био паушално опорезован и на дан 31. 12. 2019. године оствари промет којим прелази збир од 6.000.000,00 динара и до ког рока?

Одговор: Подносите пријаву на обрасцу ППДГ-1Р за утврђивање коначне обавезе на паушално утврђен приход:

- 1.1а – Основ за пријаву: ознака 6 – прелазак из паушалног опорезивања у опорезивање на стварни приход,
- 1.1б – Врста пореске обавезе: ознака 4 – коначна пореска обавеза за текући порески период, а
- 1.2 – порески период: 1. 1 – 31. 12. 2019.

На службеној страници Пореске управе доступно је „Корисничко упутство за ППДГ-1Р", међутим, у њему није наведен рок у ком је обвезник дужан да поднесе образац ППДГ-1Р. Према нашем мишљењу, и за ову пријаву важи општи рок од 15 дана од дана настанка пореске обавезе, у складу са чланом 38. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗППА).

Осим тога, подносите и ППДГ-1С за утврђивање аконтационе обавезе за порез на приходе од самосталне делатности.

У Закону о порезу на доходак грађана није прописан рок у којем је обвезник дужан да поднесе пријаву. Према „Корисничком упутству ППДГ-1С" Пореске управе, пореска пријава ППДГ-1С у описаном случају подноси се у року од 15 дана од дана настанка пореске обавезе, што је општи рок прописан у члану 38. став 5 ЗППА.

Пример попуњавања обе пријаве објављен је у броју 11/2019, на страни 64.

2 Пореска пријава за измену аконтација у 2020. години

Питање: Предузетник жели да промени висину аконтација за порез на приходе од самосталне делатности које плаћа у 2020. години, након подношења коначне пореске пријаве за 2019. годину. Када може да поднесе пореску пријаву за измену аконтације?

Одговор: У складу са чланом 112. Закона о порезу на доходак грађана: „Обвезник из члана 43. ст. 2. и 3. овог закона који у току године започне обављање делатности висину месечне аконтације утврђује сходном применом члана 111. овог закона на основу података из пореске пријаве коју подноси у складу са чланом 94. став 1. овог закона.

Ако у текућем пореском периоду дође до значајних промена у пословању, пореских инструмената или других околности које битно утичу на висину месечне аконтације, предузетник који води пословне књиге из члана 43. ст. 2. и 3. овог закона може**, по подношењу пореске пријаве из члана 111. овог закона, поднети пореску пријаву са пореским билансом, у којој ће исказати податке од значаја за измену месечне аконтације и обрачунати њену висину, најкасније у року од 30 дана по истеку периода за који се саставља порески биланс**.

Најкраћи период за који се саставља порески биланс из става 2. овог члана јесте месец дана.

Обвезник из члана 43. ст. 2. и 3. овог закона може започети плаћање аконтације у складу са пореском пријавом из става 2. овог члана за месец у коме је пријава поднета."

Дакле, измењену пореску пријаву предузетник може да поднесе одмах након предаје пореске пријаве за 2019. годину, па све до краја 2020. године.

3 Задужење доприносима предузетника на личној заради

Питање: Како се доприносима задужује предузетник који је приликом почетка обављања делатности опредељен за исплату личне зараде?

Одговор: У складу са чланом 112. Закон о порезу на доходак грађана, предузетник који у току године започне обављање делатности висину месечне аконтације утврђује сходном применом члана 111. овог закона, на основу података из пореске пријаве коју подноси у складу са чланом 94. став 1. овог за-

Одговор: Одредбама члана 83. став 1. Закона о привредним друштвима прописано је да је „предузетник пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у складу са законом о регистрацији", док је одредбама члана 85. став 1. прописано да „предузетник за све обавезе настале у вези са обављањем своје делатности одговара целокупном својом имовином и у ту имовину улази и имовина коју стиче у вези са обављањем делатности."

Из цитираних одредби, које уређују правни положај предузетника у нашем правном систему, произлази да не постоји раздвојеност имовине предузетника као физичког лица и као предузетника. **С тим у вези, за имовину коју предузетник стиче обављањем делатности не важи посебан правни режим у односу на његову осталу имовину**, па регистрација предузетника, као таквог, у катастру непокретности такође нема посебног смисла јер се тиме не мења правни режим непокретности у односу на ситуацију кад је предузетник уписан као обично физичко лице. Самим тим, такво уређење имовине предузетника значи да се и на стицање својине од стране предузетника примењују одредбе о упису заједничке својине супружника, садржане у члану 7. Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, односно да јавни бележник утврђује његову брачност и податке о томе уноси у солемнизациону клаузулу. ПС

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Редакција

Накнада за заштиту и унапређење животне средине за 2020. годину

Увод

Почев од 1. јануара 2019. године питања која се односе на накнаду за заштиту и унапређивање животне средине уређују се Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС", 95/2018 и 49/2019; види: Усклађени динарски износи – 86/2019 – даље: Закон о накнадама). Та накнада претходно (до краја 2018. године, односно 28. фебруара 2019. године) била је уређена Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС", бр. 135/2014… и 95/2018).

Приходи остварени од накнаде за заштиту и унапређивање животне средине припадају буџету јединице локалне самоуправе.

У вези са применом Закона о накнадама из угла накнаде за заштиту животне средине неопходна је примена подзаконских аката, и то:

- Уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за њено умањење, као и о критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 86/19 и 89/19 – даље: Уредба) и
- Правилника о изгледу, садржини и начину достављања пријаве са подацима од значаја за утврђивање накнаде коју је обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине дужан да поднесе органу јединице локалне самоуправе, односно пријаве коју је обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине дужан да поднесе надлежном органу јединице локалне самоуправе, односно градској управи месечно за преузимања, односно испоруке робе у току месеца („Сл. гласник РС", бр. 93/19 – даље: Правилник).

У вези са применом подзаконских аката којима је ближе уређена накнада за заштиту и унапређивање животне средине Министарство финансија објавило је Мишљење бр. 401-00-00119/2020-02 од 24. 2. 2020. године (даље: Мишљење). У наставку текста биће коришћени наводи из тог мишљења.

1 Обвезник накнаде и подношење пријаве

У складу са чланом 134. Закона о накнадама обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине је:

1) правно лице и предузетник који обавља одређене активности које утичу на животну средину;

2) власник теретних возила, односно лице које обавља транспорт нафте и нафтних деривата, односно сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију на територији јединице локалне самоуправе са статусом угрожене животне средине на подручју од значаја за Републику Србију (даље: превозник одређених добара).

Физичко лице које утиче на животну средину није обвезник наведене накнаде.

Обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине који обавља активности које утичу на животну средину дужан је да органу јединице локалне самоуправе у чијој су надлежности утврђивање, контрола и наплата јавних прихода поднесе пријаву са подацима значајним за утврђивање накнаде до 31. јула сваке године за коју се утврђује накнада.

Подношење пријаве са подацима значајним за утврђивање накнаде врши се на обрасцима који су прописани Правилником:

- образац 1 – за правно лице и предузетника који обавља одређене активности које утичу на животну средину;
- образац 2 – за превозника одређених добара.

Напомињемо да се у пољу под називом „Јединице локалне самоуправе на чијој територији обавља претежну делатност" обрасца 1 уносе називи свих јединица локалне самоуправе на чијој територији обвезник обавља активност од утицаја на животну средину. Значи, обвезник попуњава

88			Социјална заштита без смештаја
	88.1		Социјална заштита без смештаја за стара лица
		88.10	Социјална заштита без смештаја за стара лица
	88.9		Остала социјална заштита без смештаја
		88.91	Делатност дневне бриге о деци
		88.99	Остала непоменута социјална заштита без смештаја

СЕКТОР Р			УМЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА
90			Стваралачке, уметничке и забавне делатности
	90.0		Стваралачке, уметничке и забавне делатности
		90.01	Извођачка уметност
		90.02	Друге уметничке делатности у оквиру извођачке уметности
		90.03	Уметничко стваралаштво
		90.04	Рад уметничких установа
91			Делатност библиотека, архива, музеја и галерија
	91.0		Рад библиотека, архива, музеја, галерија и збирки
		91.01	Делатност библиотека и архива
		91.02	Делатност музеја, галерија и збирки
		91.03	Заштита и одржавање непокретних културних добара
		91.04	Делатност ботаничких и зоолошких вртова
92			Коцкање и клађење
	92.0		Коцкање и клађење
		92.00	Коцкање и клађење
93			Спортске, забавне и рекреативне делатности
	93.1		Спортске делатности
		93.11	Делатност спортских објеката
		93.12	Делатност спортских клубова
		93.13	Делатност фитнес клубова
		93.19	Остале спортске делатности
	93.2		Остале забавне и рекреативне делатности
		93.21	Делатност забавних и тематских паркова
		93.29	Остале забавне и рекреативне делатности

СЕКТОР С			ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ
94			Делатност удружења
	94.1		Делатност пословних и професионалних организација
		94.11	Делатност пословних удружења и послодаваца
		94.12	Делатност струковних удружења
	94.2		Делатност синдиката
		94.20	Делатност синдиката
	94.9		Делатност осталих организација на бази учлањења
		94.91	Делатност верских организација
		94.92	Делатност политичких организација

СЕКТОР С			ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ
		94.99	Делатност осталих организација на бази учлањења
95			Поправка рачунара и предмета за личну употребу
	95.1		Поправка рачунара и комуникационе опреме
		95.11	Поправка рачунара и периферне опреме
		95.12	Поправка комуникационе опреме
	95.2		Поправка предмета за личну употребу
		95.21	Поправка електронских апарата за широку употребу
		95.22	Поправка апарата за домаћинство и кућне опреме
		95.23	Поправка обуће и предмета од коже
		95.24	Одржавање и поправка намештаја
		95.25	Поправка сатова и накита
		95.29	Поправка осталих личних предмета
96			Остале личне услужне делатности
	96.0		Остале личне услужне делатности
		96.01	Прање и хемијско чишћење текстилних производа
		96.02	Делатност фризерских и козметичких салона
		96.03	Погребне и сродне делатности
		96.04	Делатност неге и одржавања тела
		96.09	Остале непоменуте личне услужне делатности

СЕКТОР Т			ДЕЛАТНОСТ ДОМАЋИНСТВА КАО ПОСЛОДАВЦА
97			Домаћинства која запошљавају послугу
	97.0		Домаћинства која запошљавају послугу
		97.00	Домаћинства која запошљавају послугу
98			Домаћинства која производе робу и услуге за себе
	98.1		Домаћинства која производе робу за себе
		98.10	Домаћинства која производе робу за себе
	98.2		Домаћинства која обезбеђују услуге за себе
		98.20	Домаћинства која обезбеђују услуге за себе

СЕКТОР У			ДЕЛАТНОСТ ЕКСТЕРИТОРИЈАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА
99			Делатност екстериторијалних организација и тела
	99.0		Делатност екстериторијалних организација и тела
		99.00	Делатност екстериторијалних организација и тела

Одговарамо на питања претплатника!
Поставите нам питање путем обрасца на страници
poslovnisavetnik.net

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Активно и пасивно оплемењивање са аспекта царинских и пореских норми

Увод

Радње прераде према Царинском закону („Сл. гласник РС", бр. 95/18 и 91/19 – други пропис) обухватају:

- обраду робе, укључујући њену монтажу или склапање, као и уградњу у другу робу;
- прераду робе;
- уништавање робе;
- поправку робе, укључујући обнављање и њено оспособљавање за употребу;
- употребу робе која не треба да се нађе у добијеним производима, али омогућава или олакшава производњу тих производа, као и ако је у потпуности или делимично употребљена у процесу производње (помоћна средства у производњи).

С тим у вези, оплемењивање подразумева обраду добра, укључујући монтажу, склапање и уградњу у друго добро, затим прераду, поправку, рестаурацију и довођење у исправно стање и др.

Према одредби члана 183. тачка 4) Царинског закона, роба може да буде стављена у поступак оплемењивања, који обухвата активно и пасивно оплемењивање.

Напомињемо да роба над којом треба да се спроведе царински поступак мора да буде обухваћена декларацијом за тај царински поступак. Надлежна царинарница за стављање робе у царински поступак јесте царинарница одређена према месту на које се роба допрема, изузев ако Царинским законом није другачије прописано. Уз то, важно је истаћи и да до успостављања потпуно оперативног електронског система, који је неопходан за примену одредаба Царинског закона, може да се употребљава декларација у писаном облику.

Декларација у писаној форми подноси се на обрасцу Јединствена царинска исправа (даље: ЈЦИ). Облик, садржина, начин попуњавања и подношења ЈЦИ дефинисани су Правилником о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник РС", бр. 42/19, 51/19, 58/19, 65/19, 74/19, 96/19, 11/20 и 43/20 – даље: **Правилник о декларацији**). ЈЦИ се подноси на обрасцу који је дат у Прилогу 1, а попуњава се на начин прописан у Прилогу 5 Правилник о декларацији.

1 Активно оплемењивање

Поступак активног оплемењивања дефинисан је одредбама Царинског закона и одредбама Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима („Сл. гласник РС", бр. 39/19 и 8/20 – даље: **Уредба о царинским поступцима**), док је начин попуњавања декларације за предметни поступак дефинисан Правилником о декларацији, односно Прилогом 5, који је саставни део поменутог правилника.

Не искључујући примену одредбе члана 192. Царинског закона, у поступку активног оплемењивања страна роба може да се употреби на царинском подручју Републике Србије у једној или више радњи прераде, при чему та роба не подлеже:

1) плаћању увозних дажбина;

2) другим дажбинама које се плаћају при увозу у складу са посебним прописима;

3) мерама трговинске политике, ако се њима не забрањује улазак робе на царинско подручје Републике Србије или излазак из тог подручја.

Поступак активног оплемењивања може да се примени у случајевима различитим од поправке и уништења само ако, не доводећи у питање употребу додатне производне опреме, роба која је стављена у поступак може да се препозна у добијеним производима.

Коришћење **еквивалентне робе** или претходног извоза не мења порекло извезене робе, која задржава своје стварно порекло. Према одредби члана 193. став 1. Царинског закона, еквивалентна роба је домаћа роба која се смешта, употребљава или прерађује уместо робе стављене у посебан поступак.

Од ситуације када се врши поступак активног оплемењивања уз употребу еквивалентне робе треба разликовати ситуацију када се у процесу израде

да одбије као претходни порез на пољу 6.4. Дакле, иако је реч о услузи, ПДВ се обрачунава при поновном увозу, а поступак пасивног оплемењивања раздужује се декларацијом Ц6, што значи да се ради о стављању добара у слободан промет, из чега произлази да се наведени подаци исказују у делу 6.2 обрасца ПОПДВ.

У случају да се оплемењено добро не враћа у Републику, него се као такво прода у иностранству (а поступак привременог извоза оконча се извозом), промет услуге оплемењивања који врши страна компанија сматра се, у смислу Закона о ПДВ-у, извршеним у Србији јер се место промета одређује на основу седишта примаоца услуге (компанија из Србије). Ако страна компанија није евидентирана као обвезник ПДВ-а у Србији, порески дужник за промет услуге страног лица јесте домаћа компанија која има обавезу да обрачуна ПДВ, као и право на одбитак претходног пореза у складу са општим условима. Накнада за промет услуге оплемењивања исказује се у пољу 8г.1, док се интерно обрачунати ПДВ исказује у пољу 3а.2 обрасца ПОПДВ.

Уколико финални производи буду продати у иностранству, без увоза у Србију, такав промет није предмет опорезивања ПДВ-ом јер је извршен у иностранству. Накнада за наведени промет исказује се у пољу 11.1 обрасца ПОПДВ.

2.7 Услуге превоза у вези са привременим извозом и поновним увозом добара

У случају пасивног оплемењивања најпре се врши привремени извоз добара**. Превоз добара која се привремено извозе у иностранство није ослобођен ПДВ-а, већ је опорезив ПДВ-ом у складу са општим правилима**.

Када се (оплемењена) добра враћају у Србију, превозне услуге у вези са тим могу да буду ослобођене ПДВ-а само ако је вредност тих услуга садржана у основици на коју царински орган обрачунава ПДВ. У супротном, уколико трошак превоза није урачунат у основицу за ПДВ при увозу добара, превозне услуге нису ослобођене ПДВ-а, већ је тај промет опорезив ПДВ-ом у складу са општим правилима.

У складу са чланом 26. став 1. тачка 3) Закона о ПДВ-у, не плаћа се ПДВ на увоз добара која су била привремено извезена, па се у непромењеном стању поново увозе. То ослобођење не може да се примени у случају „неуспелог" оплемењивања, односно у случају када дорада није извршена (из техничких или било којих других разлога), па се роба у Србију враћа без пораста вредности, због чега приликом увоза ПДВ није обрачунат. У том случају трошак превоза неће бити урачунат у основицу за ПДВ при увозу добара, па пореско ослобођење за промет те услуге не може да буде примењено, већ постоји обавеза обрачуна ПДВ-а у складу са општим правилима.

Дакле, у случају да накнада за услугу превоза при поновном увозу добара није ушла у основицу на коју је царински орган обрачунао ПДВ, опорезивање зависи од чињенице да ли је услугу превоза пружио резидент – обвезник ПДВ-а или нерезидент – инопревозник који није регистрован у систему ПДВ-а у Србији.

У првом случају домаћи превозник издаје рачун за пружену услугу превоза са ПДВ-ом.

У другом случају прималац услуге превоза у обавези је да уради интерни обрачун ПДВ-а јер се, у складу са чланом 12. став 2. и чланом 10. став 1. тачка 3) Закона о ПДВ-у, сматра пореским дужником.

Електронско издање **ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ**

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената:

- прописе,
- судску праксу,
- службена мишљења надлежних министарстава,
- моделе уговора и обрасце из свих области,
- коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Кратке теме: Садржина рачуна који издаје обвезник ПДВ-а за отпремање добара на територију АПКиМ

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ-ом испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 4. став 1. Закона о ПДВ-у, промет добара је, у смислу овог закона, пренос права располагања на телесним стварима (даље: добра) лицу које тим добрима може да располаже као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 5. став 1. Закона о ПДВ-у, промет услуга, у смислу овог закона, представљају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 61. Закона о ПДВ-у прописано је да ће Влада Републике Србије уредити извршавање овог закона на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

У складу са чланом 2. Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС" бр. 111/13 и 31/18 – даље: Уредба), на промет добара и услуга који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике Србије ван територије АПКиМ (даље: Република ван АПКиМ) на територију АПКиМ, као и на промет који се врши са територије АПКиМ на територију Републике ван АПКиМ, примењује се Закон, прописи донети на основу Закона и поменута уредба.

На промет добара који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезници ПДВ-а имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом о ПДВ-у, под условом да су добра отпремљена на територију АПКиМ. Доказима да су добра отпремљена на територију АПКиМ сматрају се јединствена исправа издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ-а да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ-а – испоручиоца добара.

Потребно је да овде истакнемо да се отпремање односно допремање добара врши у складу са важећим прописима. С тим у вези, Министарство финансија објавило је у Мишљењу број 430-00-00164/2020-04 од 12. маја 2020. године, у вези са садржином рачуна који издаје обвезник ПДВ-а за отпремање добара са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, следеће: „На отпремање добара са територије Републике ван Аутономне Покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: Република ван АПКиМ) на територију Аутономне Покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: АПКиМ), ПДВ се не обрачунава и не плаћа, под условом да обвезник ПДВ који врши промет тих добара поседује доказе да су добра отпремљена на територију АПКиМ. Доказима да је извршено отпремање добара на територију АПКиМ сматрају се јединствена исправа издата у складу са важећим прописима која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара.

Када је реч о садржини рачуна који издаје обвезник ПДВ за отпремање добара са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, тај рачун, између осталог, треба да садржи и напомену о одредби Закона о порезу на додату

вредност („Службени гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон) **на основу које није обрачунат ПДВ, а која може да гласи: 'ПДВ није обрачунат у складу са чланом 61. Закона'. Међутим, ако обвезник ПДВ – испоручилац добара у рачуну за предметни промет није навео напомену о одредби Закона на основу које није обрачунат ПДВ, реч је о формалном недостатку рачуна који не може да доведе до промене пореског третмана конкретног промета. С тим у вези, указујемо на то да је потребно обезбедити несметано отпремање добара на територију АПКиМ**."

Важно је напоменути да је обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга, који нарочито садржи следеће податке:

1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;

2) место и датум издавања и редни број рачуна;

3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;

4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;

5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;

6) износ основице;

7) пореску стопу која се примењује;

8) износ ПДВ-а који је обрачунат на основицу;

9) напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;

10) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Одредбом члана 7. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС", бр. 123/12, 86/15, 52/18 и 94/19) прописано је да обвезник ПДВ-а који врши промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза издаје рачун у којем не исказује податке из члана 42. став 4. т. 6)–8) и 10) Закона, већ укупан износ накнаде за извршени промет добара и услуга.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Кратке теме: Порески третман пружене услуге коју пружалац започне док није обвезник ПДВ-а, а заврши када постане обвезник ПДВ-а

Порески обвезник (даље: обвезник) јесте лице, укључујући и лице које у Републици Србији нема седиште односно пребивалиште (страно лице), које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру обављања делатности. Делатност је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања. Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга, односно лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

У складу са чланом 15. став 1. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) услуга се сматра пруженом на дан када је завршено појединачно пружање услуге. Напомињемо да се делимична услуга сматра извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге.

Одредбама члана 16. Закона о ПДВ-у прописано је да пореска обавеза настаје на дан када се најраније изврши једна од следећих радњи:

1) промет добара и услуга;

2) наплата, односно плаћање, ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;

2а) издавање рачуна када су у питању услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуге непосредно повезане са тим услугама, као и услуга техничке по-

дршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
3) настанак обавезе плаћања царинског дуга приликом увоза добара, а ако те обавеза нема, на дан у којем би настала обавеза плаћања дуга.

Пореска основица (даље: основица) приликом промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако Законом о ПДВ-у није друкчије прописано.

У Мишљењу Министарства финансија број 430-00-95/2020-04 од 11. маја 2020. године, које се односи на порески третман пружања услуге обуке за возача у ситуацији када лице које није обвезник ПДВ-а закључи уговор са кандидатом о пружању предметне услуге, па после закључења тог уговора постане обвезник ПДВ-а, наведено је следеће: „На промет услуге обуке возача, који изврши обвезник ПДВ, ПДВ се обрачунава по пореској стопи од 20%. Обрачунати ПДВ плаћа се у складу са Законом. Промет услуге обуке за возача сматра се извршеним даном када је завршено појединачно пружање услуге, тј. даном завршетка обуке. С тим у вези, у случају када лице које није обвезник ПДВ закључи уговор са кандидатом о пружању услуге обуке за возача, којим је предвиђена укупна накнада за ту услугу у одређеном износу – за теоријски и практични део, у конкретном случају 60.000 динара, **па после закључења тог уговора постане обвезник ПДВ** због остваривања укупног промета у износу већем од 8.000.000 динара у претходних 12 месеци, опорезивање промета те услуге, у смислу да ли постоји или не постоји обавеза обрачунавања ПДВ, **зависи од тога да ли је предметна услуга завршена до дана почетка ПДВ активности (дан који следи дану у којем је обвезник ПДВ остварио укупан промет у износу већем од 8.000.000 динара у претходних 12 месеци) или после тога**. Наиме, ако је предметна услуга завршена у периоду до дана почетка ПДВ активности, на накнаду за ту услугу (независно од тога да ли је накнада или део накнаде наплаћен у периоду до дана почетка ПДВ активности или после тога), ПДВ се не обрачунава и не плаћа. Супротно од тога, **ако је услуга завршена у периоду од дана почетка ПДВ активности, промет те услуге опорезује се ПДВ у складу са Законом, при чему основицу за обрачунавање ПДВ чини износ накнаде у коју није укључен ПДВ**. Примера ради, ако је накнада уговорена у износу од 60.000 динара, основица се утврђује на следећи начин: 60.000 - (60.000 x 16.6667%) = 60.000 - 10.000 = 50.000."

Напомињемо да се малим обвезником, у смислу Закона о ПДВ-у, сматра лице које врши промет добара и услуга на територији Републике Србије и/или у иностранству, чији укупан промет добара и услуга у претходних дванаест месеци није већи од 8.000.000 динара, односно које при отпочињању обављања делатности процењује да у наредних дванаест месеци неће остварити укупан промет већи од 8.000.000 динара. Укупним прометом сматра се промет добара и услуга из члана 28. став 1. т. 1) и 2) Закона о ПДВ-у, осим промета опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за која наплаћује накнаду.

Мали обвезник не обрачунава ПДВ за извршени промет добара и услуга, нема право исказивања ПДВ-а у рачунима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану Законом о ПДВ-у.

Такође, мали обвезник може да се определи за обавезу плаћања ПДВ-а подношењем евиденционе пријаве прописане у складу са Законом о ПДВ-у надлежном пореском органу, па у том случају стиче права и обавезе које обвезник ПДВ-а има у складу са Законом о ПДВ-у. И у предметном случају обавеза плаћања ПДВ-а траје најмање две године.

Важно је напоменути и да је обвезник који је у претходних дванаест месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара дужан да најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу. Такође, евиденциону пријаву подноси и мали обвезник, односно пољопривредник који се определио за обавезу плаћања ПДВ-а, и то најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве.

Обвезник је дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са Законом о ПДВ-у, настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник.

Мр Жељко Албанезе

Пореске олакшице за стимулисање оснивања нових привредних субјеката и запошљавање нових лица

Увод

Једна од кључних мера Владе Србије јесте стимулисање новог запошљавања. Та мера спроводи се сталним побољшањима укупног пословног амбијента, али и директним потезима као што су пореске олакшице онима који отварају нове фирме и примају нову радну снагу. Одредбама у два пореска прописа – Закону о порезу на доходак грађана и Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање – прописано је више варијанти пореских стимулисања за новооснована правна лица и ново запошљавање:

Врста олакшице	Чланови Закона о порезу на доходак грађана	Чланови Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање
Олакшица за запошљавање новог лица	21 в	45
Олакшица за запошљавање лица са инвалидитетом	21 г	45 б
Олакшица за запошљавање најмање два лица	21 д	45 в
Олакшица за новооснованог послодавца	21 ђ	45 г
Олакшица за новооснованог послодавца који обавља иновациону делатност	21 е	45 д
Олакшица за запошљавање квалификованих новозапослених лица	21 ж	45 ђ

У наредном делу текста детаљније ће бити изложене одредбе поменутих закона, а посебно њихов фискални ефекат, као и одговарајући начин за попуњавање обрасца ППП-ПД.

Напомена: Израз „пореске олакшице" у тексту је заједнички израз за олакшице и по основу пореза и по основу доприноса за обавезно социјално осигурање.

1 Пореске олакшице за запошљавање новог лица

Према одредбама:

- члана 21в Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/2001… и 86/2019 – даље: **Закон о порезу**)и
- члана 45. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС", бр. 84/2004… и 86/2019 – даље: **Закон о доприносима**),

послодавац – правно лице, предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник који запосли ново лице има право:

- **на повраћај дела плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице и**
- **на повраћај дела плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање на терет запосленог и на терет послодавца**,

по основу зараде за новозапослено лице исплаћене закључно са 31. децембром 2020. године.

По датом моделу наведеним послодавцима нуди се:

- да запосле нова лица и
- да за њихове зараде остваре пореске олакшице у виду повраћаја плаћених пореза и доприноса.

1.1 Услови за пореске олакшице

Пошто је запошљавање нових лица основ за пореске погодности, треба дефинисати следеће:

1) **Новозапосленим лицем**, по основу ког може да се оствари пореско умањење, **СМАТРА се лице**:

- са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи,
- које је пријавио на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања и
- које је пре заснивања радног односа у Националној служби за запошљавање било пријављено као незапослено без прекида најмање шест месеци, а лице које се сматра приправником најмање три месеца (**дефиниција приправника – члан 47. Закона о раду**).

2) **Новозапосленим лицем**, по основу ког може да се оствари пореско умањење, **НЕ СМАТРА се лице** које је пре заснивања радног односа:

- било запослено код послодавца који је повезано лице са послодавцем код кога заснива радни однос (**дефиниција повезаног правног лица – члан 59. Закона о порезу на добит правних лица**), односно
- било запослено код послодавца који би, да није престао да постоји, био повезано лице са послодав-

ли се поред зараде пријављује и исплата прихода ван радног односа.

За исти обрачунски период исплатилац прихода може да поднесе више појединачних пореских пријава са ознаком „К". На пример, исплатилац прихода подноси појединачну пореску пријаву са ознаком „К" за коначну исплату зараде за запослене који су цео обрачунски период радили, а другу појединачну пореску пријаву са ознаком „К" за коначну исплату зараде за запослене који су у обрачунском периоду били на боловању преко 30 дана.

Ако се после исплате зараде или накнаде зараде за коју је поднета појединачна пореска пријава са ознаком „К" у истом обрачунском месецу врши исплата бонуса, регреса или другог прихода који није непосредно везан за време проведено на раду код исплатиоца прихода, исплатилац прихода подноси појединачну пореску пријаву у којој у поље 1.2 може да упише исти обрачунски период за који је претходно поднео пријаву са ознаком „К", али у новој пријави за исти обрачунски период не исказује податке у пољима 3.7 „Број дана", 3.8 „Број сати" и 3.8а „Фонд сати".

4) Послодавац – исплатилац зараде који је за одређени обрачунски период поднео појединачну пореску пријаву за исплату дела зараде, а потом приликом подношења пореске пријаве за коначни обрачун зараде за исти обрачунски месец утврдио да је у пријави за исплату дела зараде омашком изоставио неког од запослених, не подноси измењену пореску пријаву, већ нову општу пријаву, у којој исказује податке о заради коју је тај запослени остварио у обрачунском месецу, под условом да му зарада није исплаћена.

5) Ако је за обрачунски месец поднета појединачна пореска пријава, при чему се приликом исплате коначног дела зараде за исти обрачунски месец испостави да је за одређене запослене исплата дела зараде била коначна исплата (нпр: запослени је у току обрачунског периода престао да ради код исплатиоца или је провео на раду краће време од месец дана у том обрачунском периоду, па исплата првог дела у целости покрива обавезу послодавца према том запосленом за обрачунски период), послодавац:

а) не подноси измењену пореску пријаву ако су у пријави за исплату дела зараде уписани подаци у поља 3.7 „Број дана", 3.8 „Број сати" и 3.8а „Фонд сати", нити за тог запосленог подноси пореску пријаву за исплату коначног дела зараде;

b) ако у пријави за исплату дела зараде нису уписани подаци у поља 3.7 „Број дана", 3.8 „Број сати" и 3.8а „Фонд сати", подноси се измењена пореска пријава, којом се мења првобитно поднета. У измењену пореску пријаву за тог запосленог уписују се подаци у поља 3.7 „Број дана", 3.8 „Број сати" и 3.8а „Фонд сати", а могу да се мењају и други подаци исказани у првобитно поднетој пореској пријави, док се подаци уписани у првобитно поднету пореску пријаву који се не мењају само поново уписују у измењену пореску пријаву.

ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ
СУДСКО-АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
Lege Artis ПРОПИСИ У ПРАКСИ
АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
СТРУЧНИ КОМЕНТАРИ
ЈАВНЕ НАБАВКЕ
САВЕТОВАЊА
3 ДЕЦЕНИЈЕ
ИМА НЕМА ЛУТАЊА

Редакција

Радно ангажовање и порески третман накнада директора друштва

Због руководећег положаја и посебних послова које обавља, као и обавеза и одговорности које има, неопходно је да директор привредног друштва има посебан нормативни третман у односу на друге запослене. То је домаћи законодавац још од раније препознао, па у одговарајућим прописима могу да се пронађу такве одредбе које су у овом тексту анализиране кроз разматрање спорних места у пракси, пре свега у радноправном смислу. Акценат је приликом анализе стављен на ангажовање директора који уједно није и оснивач друштва.

Увод

Прво, одредба члана 192. став 1. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017 – даље: Закон о раду) гласи: „О правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује у правном лицу – надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте." Дакле, да би један радноправни акт (било општи – рецимо правилник о раду, било посебан – на пример решење о отказу уговора о раду) био законит, мора да га донесе поменути овлашћени орган, односно лице, при чему је то у пракси најчешће управо директор.

Одмах затим потребно је указати и на одредбу члана 31. став 3. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС", 36/2011, 99/2011, 83/2014, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019), која гласи: „Друштво мора имати најмање једног законског заступника који је физичко лице." Дакле, привредно друштво мора да има законског заступника. У складу са важећим прописима то је:

- у ортачком друштву – ортак;
- у командитном друштву – комплементар;
- у друштву са ограниченом одговорношћу (даље: ДОО) – по правилу директор;
- у акционарском друштву – директор или друго лице, односно орган, у складу са Законом о привредним друштвима и општим актима конкретног акционарског друштва.

Директор је такође законски заступник у задрузи, док је у представништву и огранку страног привредног друштва реч о заступнику. Излазећи из оквира привредних друштава уочава се да је законски заступник у удружењу заступник удружења, у задужбинама и фондацијама управитељ и тако даље. Све наведено је важно како би могао да се утврди домашај одредаба Закона о раду које се тичу радног ангажовања законског заступника. Из члана 48. став 1. Закона о раду може се закључити да тај пропис под термином „директор" подразумева „директора, односно другог законског заступника послодавца." У том смислу у овом тексту реч је о модалитетима радног ангажовања свих законских заступника, али ће бити коришћена реч „директор", док ће предметна питања бити посматрана пре свега кроз призму директора ДОО-а, као типичног облика привредног друштва у Републици Србији.

1 Директор резидент

Речено је већ да привредно друштво мора да има (именованог и регистрованог) директора. Следи логично питање да ли то лице обавезно мора да има закључен уговор са привредним друштвом, као послодавцем, којим ће се уредити права, обавезе и одговорности по основу радног ангажовања. Одговор је одричан.

Дакле, директор мора да постоји, али не мора да буде радно ангажован и стога не мора да има некакав уговор са послодавцем. То не проистиче директно из одредаба домаћих прописа, али је логично и једино могуће решење у случајевима када директор заиста не обавља рад, већ само повремено испуњава минимум обавеза које има по важећим прописима (нпр. потписивање годишњих финансијских извештаја привредног друштва). Директор свакако има одговорности регулисане Законом о привредним друштвима и другим прописима, али се то не тиче самог радног ангажовања, које фак-

Неретко се дешава да директор који је упућен на рад у друштво у Србији и који остварује зараду од свог послодавца из иностранства без закључивања било каквог уговорног односа са домаћим (неповезаним) правним лицем од тог истог домаћег правног лица (у коме је директор) добија накнаду у виду покрића појединих личних трошкова попут трошкова смештаја, превоза, исхране за све време боравка и слично.

Ове накнаде трошкова смештаја, превоза, исхране и других расхода упућеним радницима из иностранства на рад у домаћим фирмама, по правилу треба опорезовати друге приходе грађана у складу са чланом 85. Закона на које се плаћа порез по одбитку од стране исплатиоца (домаће правно лице) и који се опорезују по стопи од 20% на бруто основицу умањену за нормиране трошкове у висини 20%, што је потврдило и Министарство финансија у Мишљењу бр. 011-00-281/2018-04 од 31. 5. 2018:

„Напомињемо да примање које оствари упућени радник – нерезидентно физичко лице од Друштва по основу накнаде трошкова (конкретно, Друштво је обавезно да обезбеди смештај – до одређеног износа увећаног за трошкове струје, воде и грејања; неограничено коришћење службеног аутомобила и повратне авио-карте од места рада до Швајцарске) представља други приход физичког лица и подлеже опорезивању порезом на доходак грађана по одредбама чл. 85. и 86. Закона, на које Друштво као исплатилац прихода има обавезу да утврди и плати порез по одбитку."

Пример: Обрачун накнаде трошкова директору нерезиденту – осигуран по основу запослења у матичној земљи

Хелга Шнауцер је упућена од стране свог послодавца из Немачке, код кога прима зараду, да обавља послове директора у друштву „Брка" у Србији.

Брка плаћа Хелги трошкове смештаја у Србији, као и трошкове путовања између Немачке и Србије. Укупан износ плаћених трошкова у месецу јуну износи 150.000 динара. Хелгин послодавац не пре-фактурише трошкове њене зараде Брки.

Обрачун:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Нето уговорена накнада	0
2.	Нето надокнада трошкова	150.000
3.	УКУПНО НЕТО	150.000
4.	Бруто износ	178.571
5.	Нормирани трошкови (ред. бр. 4 × 20%)	35.714
6.	Опорезив приход (ред. бр. 4 - ред. бр. 5)	142.857
7.	Порез на доходак (ред. бр. 6 × 20%)	28.571
8.	Допринос за ПИО (ред. бр. 6 × 25,5%)	0
9.	Допринос за здравство (ред. бр. 6 × 10,3%)	0
10.	Нето износ (ред. бр. 4 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8 - ред. бр. 9)	150.000

Попуњавање ППП-ПД пријаве:

1.1	Врста пријаве	1
1.2	Обрачунски период	06 2020
1.4	Датум плаћања	30. 6. 2020
3.6	Шифра врсте прихода	1 06 **615** 00 0
3.9	Бруто приход	178.571
3.10	Основица за порез	142.857
3.11	Порез	28.571
3.12	Основица доприноса	0
3.13	Допринос за ПИО	0
3.14	Допринос за здравство	0

ПС

3 ДЕЦЕНИЈЕ
ПИТАЊА НЕМА ЛУТАЊА

БУДИМО НА ВЕЗИ
Ви питате ми одговарамо
ИНГ-ПРО
ОДГОВАРАМО НА ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА!
Поставите нам питање путем обрасца на страници
poslovnisavetnik.net

Мр Жељко Албанезе

Извршење на примањима запосленог по основу законског издржавања

Увод

Законско издржавање је облигација између законом одређених поверилаца и законом одређених дужника, која је регулисана Породичним законом („Сл. гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011 – др. закон и 6/2015) и Законом о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 – Одлука УСЈ, 57/89, „Сл. лист СРЈ" бр. 31/93 и „Сл. гласник РС" бр. 18/2020). Породични закон регулише право и дужности за издржавање, начин и висину издржавања, као и облике издржавања, при чему детаљније регулише и издржавање супружника, бившег супружника, ванбрачног партнера, мајке детета, малолетног детета од стране родитеља, родитеља од стране детета итд.

Пошто је овде реч о плаћању издржавања из примања запосленог, у наставку ће најпре акценат бити стављен на законске одредбе о досуђивању и висини плаћања за издржавања, а затим ће уследити примери обрачуна издржавања, као одбитне ставке примања запосленог који даје издржавање.

1 Законске одредбе о досуђивању издржавања

Материја издржавања регулисана је чл. 151–167, а поступак у спору за издржавање чл. 277–282. Породичног закона, при чему су у наставку из тих одредби издвојене оне које су битне за тему овог чланка.

1.1 Покретање поступка за издржавање

Поступак у спору за издржавање покреће се тужбом у писменом облику, коју може да поднесе лице које се, у смислу Породичног закона, сматра повериоцем, односно дужником издржавања, док тужбу за издржавање детета може да поднесе и орган старатељства (Центар за социјални рад). У смислу наведених одредби „поверилац издржавања" је лице које има право на издржавање, док је „дужник издржавања" лице које даје издржавање, што ће у овом контексту бити запослени.

У спору за издржавање месно је надлежан суд одређен законом којим се уређује парнични поступак, при чему Закон о парничном поступку у чл. 38. и 39. прецизира да се тужба подноси суду који је опште месно надлежан, ако законом није другачије прописано, односно за суђење је опште месно надлежан суд на чијем подручју тужени има пребивалиште. Ако поред пребивалишта тужени има и боравиште у неком другом месту, а у складу са околностима може да се претпостави да ће дуже време ту да борави, опште месно надлежан је и суд боравишта туженог.

Такође, према посебним одредбама у члану 43. Закона о парничном поступку:

а) за суђење у споровима о законском издржавању, ако је тужилац лице које тражи издржавање, поред суда опште месне надлежности, надлежан је и суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште односно боравиште;

б) ако је за спорове о законском издржавању са међународним елементом домаћи суд надлежан зато што тужилац има пребивалиште у Републици Србији, месно надлежан је суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште;

в) ако надлежност домаћег суда у споровима о законском издржавању постоји зато што тужени има имовину у Републици Србији из које може да се наплати издржавање, месно надлежан је суд на чијем се подручју налази та имовина.

Поступак у спору за издржавање нарочито је хитан, па се прво рочиште заказује тако да се одржи у року од осам дана од дана када је тужба примљена у суду. Другостепени суд дужан је да донесе одлуку у року од петнаест дана од дана када му је достављена жалба.

1.2 Критеријуми за одређивање висине издржавања

Издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. При томе:

а) потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине и прихода, као и других околности од значаја за одређивање издржавања;

Уколико привредно друштво, као послодавац, пропусти да поступи према решењу и да прописани новчани износ обустави од зараде запосленог, као извршног дужника, као и да изврши исплату извршном повериоцу, све до окончања извршног поступка извршни поверилац, сагласно члану 295. Закона, може да поднесе предлог јавном извршиоцу да донесе решење које има дејство решења о извршењу и којим се послодавац обавезује да намири извршном повериоцу све оброке које послодавац није заплениo и наплатио.

Осим тога, послодавац који није поступио према решењу за извршење на заради, сходно члану 296. Закона, одговара за штету коју извршни поверилац претрпи у случајевима када:

1) послодавац није поступао према решењу о извршењу;

2) после окончања радног односа извршног дужника није новом послодавцу одмах доставио решење о извршењу препорученом пошиљком с повратницом;

3) није одмах обавестио јавног извршитеља да не зна ко је нови послодавац извршног дужника.

Тиме се жели рећи да је у пракси могуће да у току плаћања по решењима о извршењу за законско издржавање запослени промени послодавца. Такав случај предвиђа члан 294. Закона, који прецизира да решење о извршењу делује и према новом послодавцу дужника издржавања, и то од тренутка када се новом послодавцу достави решење о извршењу. Наиме, послодавац код кога је извршном дужнику престао радни однос дужан је да одмах препорученом пошиљком с повратницом достави решење о извршењу новом послодавцу, као и да о томе обавести јавног извршитеља. Ако му није познато ко је нови послодавац, о томе одмах обавештава јавног извршитеља.

У наставку поступка јавни извршитељ дужан је да начини увид у евиденцију запослених и здравственог осигурања, да достави решење о извршењу новом послодавцу дужника издржавања и да о томе обавести повериоца издржавања. Међутим, ако после тог увида утврди да дужник издржавања нема стална новчана примања, позива повериоца издржавања да у року од осам дана предложи додавање новог средства и предмета извршења или промену средства и предмета извршења. Ако извршни поверилац ништа не предложи у року, извршни поступак се обуставља. ПС

Кратке теме из области зарада, накнада зарада и других примања кроз питања претплатника

1 Зараде и друга примања

1.1 Аконтација зараде – подношење пријаве

Питање: Хоћу да пустим аконтацију нето зараде за запослене 25. у месецу за тај месец. Како да то урадим?

Одговор: Исплата аконтације зараде третира се као исплата зараде у деловима. Инструкције за пуштање пријаве дате су у Корисничком упутству ПУ, које је доступно на службеној страници http://www.poreskauprava.gov.rs/e-porezi/Uputstva.html.

Приликом пуштања аконтације не попуњавају се 3.7, 3.8, 38а, нити МФП. 1, 2, 4, 11 и 12.

Пример: Бруто зарада запосленог износи 100.000 динара. У првом делу исплаћује се 30.000 динара, а при коначној исплати преосталих 70.000 динара. Пореска олакшица (16.300 динара) користи се у целости приликом исплате првог дела зараде.

Попуњавање обрасца ППП-ПД при исплати првог дела зараде:

ШВП	Бр. дана	Бр. сати	Фонд сати	Бруто приход	Основица за порез	Порез	Основица за допр.	ПИО	ЗДР	НЗС
3.6	3.7	3.8	3.8а	3.9	3.10	3.11	3.12	3.13	3.14	3.15
101 00 0				30.000	13.700	1.370	30.000	7.650	3.090	225

ЗПДГ-а, сматра се несамосталним, што значи да се на исплаћену накнаду обрачунава порез на други приход (20%) и припадајући доприноси. А ако предузетник испуњава четири или мање критеријума од наведених девет, његова накнада не опорезује се по члану 85. ЗПДГ-а јер се сматра самосталним у раду (ништа се не мења у односу на тренутну праксу – налогодавац плаћа предузетника по основу испостављене фактуре).

У случају несамосталности, приход предузетника биће опорезован по одбитку, по стопи од 20% на бруто приход, без умањења за нормиране трошкове. Такође, у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање, на исту основицу обрачунавају се и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање. Имајући у виду да је реч о приходу који остварују предузетници (дакле, лица која су већ социјално осигурана на основу обављања самосталне делатности), у том случају, поред пореза, плаћаће се још и допринос за пензијско и инвалидско осигурање (допринос за ПИО).

Предметни порез и допринос за ПИО обрачунаваће се и плаћати по одбитку, што значи да ће налогодавац (као исплатилац прихода) бити одговоран за плаћање пореза и доприноса. Другим речима, ако надлежни порески орган у поступку пореске контроле утврди да постоји несамосталност предузетника у односу на налогодавца, обавезаће налогодавца да плати порез и доприносе по основу исплаћених прихода том предузетнику, заједно са каматом, која се обрачунава у складу са чланом 75. ЗППА. Поред тога, налогодавац, као и одговорно лице код налогодавца, могу бити и прекршајно (па чак и кривично) кажњени због необрачунавања и неплаћања пореза по одбитку по датом основу. Међутим, ако је предузетник остваривао приход од страног правног лица, у случају да се утврди несамосталност предузетника у односу на то лице, предузетник би био у обавези да утврди и плати порез и допринос за ПИО по основу прихода које је остваривао од поменутог лица, као и да надлежном пореском органу поднесе пореску **пријаву на обрасцу ПП ОПО.**

4.5 Неоправдани трошкови службеног пута – отпис потраживања од запосленог и бившег запосленог

Питање: Које су законске обавезе (плаћање пореза и доприноса) за отпис потраживања од запосленог по основу неоправдане потрошње по пословној картици (службени пут)? Исто питање се односи и на бивше запослене, односно њихов дуг, као и на лица која нису у радном односу у нашем предузећу.

Одговор: У складу са чланом 14. Закона о порезу на доходак грађана зарадом се, у смислу тог закона, сматра и опраштање дуга.

На износ отписаног потраживања обрачунавају се порез и доприноси за социјално осигурање. Обавеза обрачуна пореза и доприноса на отписани дуг запосленог по основу неоправдане потрошње по пословној картици настаје на дан доношења одлуке о отпису, а отписани износ у бруто износу укључује се у бруто зараду за месец у ком је отписан ради укупног обрачуна пореских обавеза.

Што се тиче осталих лица, према нашем мишљењу, отпис потраживања од истих представља опорезиви догађај са становишта пореза на доходак грађана, имајући у виду да су наведена лица стекла корист неплаћањем обавезе према предузећу, при чему се исти опорезује у складу са члановима 85. и 86. Закона о порезу на доходак грађана.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 414-00-71/2011-04 од 18. 10. 2011. године:

„Међутим, у случајевима када банка није претходно предузела активности у виду мера наплате свог потраживања и закључи вансудско поравнање са физичким лицем – клијентом банке, којим се клијенту **врши отпис дела или целог потраживања**, по мишљењу Министарства финансија, износ дуга који банка отпише клијенту **представља примање физичког лица остварено опраштањем дуга и подлеже плаћању пореза на доходак грађана на други приход, сагласно члану 85. Закона**."

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
П НАША НЕМА ЛУТАЊА

Редакција

Правилник о раду и (не)постојање обавезе његовог доношења

Закон о раду позива се на више места на „општи акт" и „општи акт послодавца". Због тога се у овом чланку даје објашњење поменутих појмова, као и надлежности за доношење појединих општих аката, а након тога следи осврт на услове за доношење правилника о раду, уз приказ односа између њега и уговора о раду.

1 Употреба термина „општи акт" и „општи акт послодавца" у Закону о раду

Ради јаснијег одређивања и разликовања појмова „општи акт" и „општи акт послодавца" у Закону о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017; види: Аутентично тумачење – 95/2018) у наставку је дат преглед термина и значења истих.

У више одредаба Закона о раду користи се термин **„општи акт послодавца"**, по правилу приликом утврђивања надлежности за доношење општих аката којима се регулишу права, обавезе и одговорности или појединачних аката којима се одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених. Термин „општи акт послодавца" у Закону о раду **треба разликовати од термина „општи акт" који се у Закону о раду користи као скраћеница за колективни уговор и правилник о раду, којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених**.

У Закону о раду, у члану 8. став 1, уведен је термин „општи акт" да се означе колективни уговор и правилник о раду, као општи акти којима се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа. Закон о раду, као општи пропис у области рада, утврђује основна права, обавезе и одговорности из радног односа и упућује на то да се поједина од ових права уреде општим актом (значи колективним уговором и/или правилником о раду).

Овде су наведене одредбе Закона у којима се упућује на општи акт послодавца, који је по правилу статут, оснивачки акт или други општи акт којим се утврђују овлашћења одређених органа код послодаваца у сфери радних односа.

2 Надлежности дефинисане општим актом послодавца из угла Закона о раду

2.1 Надлежност за доношење правилника о раду (члан 3. став 6. Закона о раду)

У члану 3. став 6. Закона о раду прописано је да „правилник о раду доноси надлежни орган код послодавца, утврђен законом, односно оснивачким или другим општим актом послодавца." То значи да се правилник о раду доноси од стране органа надлежног за доношење правилника о раду, чија је надлежност утврђена законом или другим општим актом послодавца (статут, оснивачки акт или други општи акт).

Код послодавца са својством правног лица правилник о раду доноси орган чија је надлежност утврђена законом (управни одбор јавне агенције у складу са чланом 15. став 1. Закона о јавним агенцијама доноси опште акте јавне агенције и др.) или оснивачким или другим општим актом послодавца (нпр. код привредних друштава, јавних предузећа и др.), док код послодавца који нема својство правног лица (предузетник) правилник о раду доноси овлашћено лице у складу са законом, при чему је то предузетник или друго лице које предузетник овласти за доношење правилника о раду.

Посебни услови за доношење правилника о раду за одређене категорије послодаваца:

Према члану 3. став 7. Закона о раду, оснивач даје претходну сагласност на правилник о раду:

1. јавног предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и

2. друштва капитала чији је оснивач јавно предузеће, који се притом доноси уз претходну сагласност оснивача.

време, осим случајева прописаних у члану 37. тог закона, и то:

➤ **Чланом 48. Закона о раду** – могућност заснивања радног односа са директором или другим законским заступником послодавца до истека рока на који је изабран на дужност директора, односно до његовог разрешења са те дужности. У складу са законом, односно статутом правног лица директор може да има ограничено трајање мандата, са могућношћу поновног избора. У тим случајевима са директором може да се заснује радни однос на одређено време – до истека мандата, односно разрешења пре истека мандата, у складу са одредбама члана 48. ст. 1. и 3. Закона о раду.

➤ **Чланом 174. Закона о раду** – у случају упућивања запосленог на рад код другог послодавца, запослени са послодавцем код кога је упућен заснива радни однос на одређено време док трају разлози због којих је упућен. Овде се не ради о класичном случају рада на одређено време јер су разлози за заснивање радног односа на одређено време код послодавца код кога је запослени упућен на страни послодавца који запосленог упућује на рад код другог послодавца (привремено смањен обим посла, издавање у закуп пословног простора, уговор о пословно-техничкој сарадњи и др.). За време упућивања запосленом мирује радни однос код послодавца који га је упутио на рад код другог послодавца и има право да се по истеку рока на који је упућен врати на рад код послодавца који га је упутио.

5 Уговор о повременим и привременим пословима након истека уговора о раду на одређено време

Из Мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-610/2016-02 од 24. 10. 2016. године:

„Према члану 37. ст. 1. и 2. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на одређено време на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. У ставу 4. истог члана прописани су изузеци када уговор о раду на одређено време може да се закључи на период дужи од 24 месеца.

У члану 197. Закона о раду прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са:

1) незапосленим лицем,

2) запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена и

3) корисником старосне пензије.

Привремени и повремени послови су послови који су по својој природи такви да трају најдуже 120 радних дана у календарској години. Основна обележја привременог и повременог рада су да се ови послови не сматрају радним односом и да се потреба за њиховим обављањем појављује у краћем временском периоду, **при чему ти послови нису систематизовани** и ограничени су временски, а не количином рада, а послодавац и лице које обавља привремене и повремене послове уговарају врсту посла, начин извршења, рок за који се послови обављају и накнаду за рад.

За разлику од уговора о привременим и повременим пословима, уговор о раду на одређено време јесте уговор којим се заснива радни однос чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (нпр. привремено повећан обим посла).

Полазећи од наведеног, мишљења смо да запослени који је код послодавца ангажован по основу уговора о раду на одређено време у трајању од 24 месеца код истог послодавца може да буде ангажован по основу уговора о привременим и повременим пословима уколико се код тог послодавца јави потреба за обављањем послова који нису систематизовани и који имају карактер привремених и повремених послова."

Извор: Приликом припреме овог чланка коришћени су и подаци из коментара објављеног у електронском издању ***Пройиси.нет*** *(*`https://pn2.propisi.net/?di=ko801&dt=ko&dl=70158`*)*.

Мр Јован Чанак

Коментар Закона о архивској грађи и архивској делатности

Увод

Народна скупштина Републике Србије донела је 24. јануара 2020. године Закон о архивској грађи и архивској делатности, који је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 6/2020 (даље: **Закон**). Закон је ступио на снагу **1. фебруара 2020. године**, али његова примена почиње истеком годину дана од дана ступања на снагу, тј. **од 1. 2. 2021. године**.

У образложењу разлога због којих се доноси наведени закон пошло се од констатације да је Република Србија једна од ретких земаља у свету која нема закон којим се на свеобухватан начин уређује заштита архивске грађе, као изузетно важног сегмента културног наслеђа, али и организација и функционисање архивске делатности. Законом о културним добрима („Сл. гласник РС", бр. 71/94, 52/11 – др. закони и 99/11 – др. закон), као основним извором права за ту материју, уређује се заштита свих врста културних добара (споменици културе, просторне културно-историјске целине, археолошка налазишта и знаменита места – непокретна културна добра, као и уметничко-историјска дела, архивска грађа, филмска грађа и стара и ретка књига – покретна културна добра), што га чини непрегледним и обимним, а истовремено и недовољно прецизним, посматрано са становишта оних који се старају о заштити одређене врсте културних добара.

Закон о културним добрима који је усвојен 1994. године, осим терминолошке застарелости, не уређује веома важна питања која се односе на:

- архивску грађу која изворно настаје у електронском облику, односно на обавезе стваралаца и ималаца архивске грађе и документарног материјала у електронском облику;
- евиденцију стваралаца и ималаца архивске грађе (активних и престалих са радом);
- архивску грађу правних субјеката који су до поступка приватизације били у друштвеној или државној својини;
- специјалне и приватне архиве;
- матичност архива;
- стручна архивска звања и бројна друга питања.

Уколико се има у виду значај архивске грађе не само за историју, науку и културу, већ и за задовољавање потреба грађана који на основу података из архивске грађе остварују одређена права, неопходно је хитно уређивање наведене материје у циљу очувања културног добра. У том смислу и Закон о културним добрима претрпео је одређене измене, па су тако престале да важе одредбе члана 53. ст. 2, чл. 56. ст. 3, чл. 57, 61, 68, 70, 79, 85, 86, 87, 94. и 95, као и члана 111. став 4, у делу који се односи на архивску грађу и рад архива (Закон о изменама и допунама Закона о културним добрима, „Сл. гласник РС" бр. 6/2020).

1 Проблеми које Закон треба да реши

С обзиром на то да већина архива у Републици Србији обавља своју делатност у веома тешким условима, са недовољним простором за смештај архивске грађе, недостатком стручног кадра, застарелом опремом и уз проблеме финансирања, доношењем Закона створене су институционалне основе за обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите архивске грађе и равномеран развој архива. Највећи број архива због проблема у вези са недовољним финансирањем од стране локалних самоуправа није у могућности да на одговарајући начин обавља редовну делатност, при чему је и број запослених у архивима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона (Закон о рехабилитацији, Закон о враћању одузете имовине и обештећењу итд.), константно смањиван, па су поједини архиви доведени на ивицу издржљивости. Недостатак простора за пријем архивске грађе један је од водећих проблема који директно утиче на пропадање грађе јер услови код стваралаца често нису одговарајући.

Осим тога, досадашњи законски оквир делимично је застарео и није уређивао бројна питања која су од значаја за рад архива. Због тога се новим законом уређују обавезе стваралаца и ималаца архивске грађе и документарног материјала у електронском облику, евиденција стваралаца и ималаца архивске грађе (активних и престалих са

Ред. бр.	Класификациони знак			Категорија регистратурског материјала	Рок чувања
	Гл. група	Група	Подгрупа		
			463	Стицање власништва на друштвеној својини и напуштање својине, права на грађевинском земљишту	
777.				- прописи из ове области	трајно
778.				- предмети о преносу земљишта из града на трајно коришћење, као и о додели земљишта	трајно
779.				- евиденција о додељеном земљишту, односно другој непокретности	трајно
780.				- решења из ове области	трајно
			464	Уговорни промет земљиштем и зградама	
781.				- прописи	трајно
782.				- уговори о продаји зграда и делова зграда, као и уговори о промету земљишта и других непокретности	трајно
783.				- уговори о поклону непокретности које закључују грађани	трајно
784.				- решења о стицању права својине	трајно
785.				- пренос права располагања и коришћења земљишта и зграда уз накнаду	трајно
786.				- уговори о закупу	трајно
787.				- решење о одобравању промета непокретности	трајно
			465	Експропријација, административни пренос	
788.				- прописи	трајно
789.				- аналитички материјал	трајно
790.				- предмети експропријације зграда и земљишта	трајно
791.				- евиденција непокретности стечених по основу експропријације, као и евиденција накнада за експроприсану имовину	трајно
			466	Узурпација	
792.				- прописи	трајно
793.				- аналитички материјал	трајно
794.				- предмети самовласних заузећа, као и евиденције	трајно
795.				- решења	трајно
		47		Надзор над финансијским пословањем	
796.				-Записници и решења инспекције прихода, пореске полиције и других овлашћених надзорних органа	10 година
797.				- другостепена решења	5 година
		48		Спољне финансије	
798.				- прописи	трајно
799.				- аналитички материјал	трајно
			480	Платни и девизни биланс	
800.				- прописи	трајно
801.				- аналитички материјал	трајно
			481	Кредитни односи са иностранством	
802.				- прописи	трајно
803.				- аналитички материјал	трајно
			482	Девизно пословање	
804.				- прописи	трајно
805.				- аналитички материјал	трајно
			483	Царине	
806.				- прописи	трајно
			484	Надзор над девизним пословањем	
807.				- прописи	трајно
808.				- аналитички материјал	трајно
809.				- решења и записници	10 година
			485	Односи са међународним финансијским организацијама	
810.				- прописи	трајно
811.				- аналитички материјал	трајно
812.				- уговори и споразуми	трајно

Дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Одговорност за реализацију уговора о јавним набавкама

У овом тексту указаћемо на одговорност за реализацију уговора након спроведеног поступка јавне набавке код корисника јавних средстава.

Увод

Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19) прописано је ко се сматра корисницима јавних средстава, односно да су:

- корисници јавних средстава директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама;
- корисници буџетских средстава директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти, и то:
  - директни корисници буџетских средстава су органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти,
  - индиректни корисници буџетских средстава су правосудни органи, месне заједнице, установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач преко директних корисника буџетских средстава врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања;
- корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање организације за обавезно социјално осигурање и корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (здравствене и апотекарске установе чији је оснивач Република Србија, односно локална власт).

У циљу наменског и законитог коришћења средстава истим законом прописано је да уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују директни и индиректни корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају да буду закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке, из чега произлази да је наручилац дужан да изврши набавку на правилан и законит начин, тј. онако како је прописано одредбама Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС", бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015).

Закључивањем уговора о јавној набавци поступак набавке је окончан, тако да се приступа реализацији закљученог уговора. Од понашања уговорних страна, тј. наручиоца и извршиоца зависи да ли се уговор реализовао у складу са законом и уговореним одредбама.

Подсећамо на то да наручилац, да би извршио набавку на законит начин, припрема конкурсну документацију у складу са чланом 61. Закона о јавним набавкама и, сходно томе, у конкурсној документацији утврђује, између осталог, и врсту, техничке карактеристике (спецификације), квалитет, количину и опис добара, радова или услуга, затим начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета, рок извршења, место извршења или испоруке добара, евентуалне додатне услуге и сл., као и техничку документацију и планове, образац цене и др., зависно од врсте поступка и природе предмета јавне набавке. Дакле, конкурсном документацијом утврђују се елементи које ће садржати уговор о јавној набавци.

Потребно је истаћи и да су Законом о јавним набавкама (члан 115) прописане измене током трајања уговора тако да, након закључења уговора о јавној набавци без спровођења поступка јавне набавке, наручилац може да повећа обим предмета набавке, с тим да вредност уговора може да се повећа максимално до 5% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, при чему укупна вредност повећања уговора не може да буде већа од вредности из члана 39. став 1. Закона, тј. од 5.000.000,00 динара. Такође, након закључења уговора о јавној набавци наручи-

поставио рачуне на основу извршених радова од стране друге ауто-куће, које је наручилац уредно платио иако за то није имао правни основ, односно није закључио уговор са поменутом ауто-кућом нити је са понуђачем уговорено да ће радове вршити и подизвођач.

Плаћање поменутих рачуна извршено је супротно Уговору о пружању услуга сервисирања, редовног одржавања и поправке службених возила, чиме је поступљено супротно одредбама члана 56. став 2. Закона о буџетском систему, којим је прописано да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није друкчије прописано. Самим тим почињен је и прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор

Примери неправилности у раду корисника јавних средстава

У чланку је дат пример контроле једног корисника јавних средстава (контрола је извршена у 2018. години) на основу ког су изведени закључци о честим неправилностима које се јављају у пословању поменутих субјеката.

Пример: Неправилности приликом склапања уговора ван радног односа

Директни корисник буџетских средстава закључио је уговоре о делу са 12 лица. Увидом у Правилник о организацији и систематизацији радних места број 01-1314 од 14. 8. 2018. године и Одлуку о измени и допуни Правилника број 01-1896 од 12. 9. 2018. године утврђено је да су **послови који су закључени уговорима о делу систематизовани** Правилником о организацији и систематизацији радних места. Директни буџетски корисник исплатио је по том основу износ од 127.000,00 динара, чиме је поступио супротно одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему, у вези са одредбама члана 199. Закона о раду.

Сходно одредбама Закона о раду уговори о делу третирају се као уговори ван радног односа. Чланом 199. Закона о раду дефинисано је да послодавац са одређеним лицем може да закључи уговор о делу ради обављања послова који су ван делатности послодавца. Чланом 273. Закона о раду дефинисано је да ће се новчаном казном од 800.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај послодавац са својством правног лица ако са лицем које ради није закључио уговор о раду или други уговор у смислу чланова 30–33. и 197–202. поменутог закона.

Директни корисник буџетских средстава по основу уговора о привременим и повременим пословима закључио је уговор за обављање истоврсних послова у трајању дужем од законом прописаног максималног рока трајања привремених и повремених послова, односно 120 радних дана у износу од 120.000,00 динара. Тиме је поступио супротно одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему, у вези са одредбама члана 197. Закона о раду. Чланом 197. Закона о раду дефинисано је да послодавац за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години може да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова.

Одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему дефинисано је управљање преузетим обавезама. Приликом преузимања обавеза директни и индиректни корисници буџетских средстава дужни су да се придржавају смерница о роковима и условима плаћања, које одређује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије. Преузете обавезе чији је износ већи од износа средстава предвиђеног буџетом, односно финансијским планом или које су настале у супротности са Законом о буџетском систему или другим прописом не могу да се извршавају на терет консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно локалне власти.

Чланом 103. Закона о буџетском систему дефинисани су прекршаји, и то тако да ће се новчаном казном од 10.000 до 2.000.000 динара казнити одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање или друго одговорно

Одредбама члана 52. Закона о раду дефинисано је да се запосленом који ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, утврђеним законом или општим актом, на којима, и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме за личну заштиту на раду, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог, скраћује радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог, а највише 10 часова недељно (послови са повећаним ризиком).

Десеторо запослених током целе буџетске године радило је са непуним радним временом, а да за то нису имали основ. Осим тога, буџетски корисник је преузео обавезе и извршио расходе за плате **за часове рада који нису ефективно извршени**, и то у износу од 495.000,00 динара, чиме је поступио супротно одредбама члана 56. став 4. Закона о буџетском систему, у вези са одредбама члана 52. Закона о раду.

Пример: Неизвршени попис

У поступку контроле утврђено је да индиректни буџетски корисник није извршио попис:

- евидентираних улагања у објекте (зграде и грађевински објекти – конто 011100) у нето вредности од 99.672.00 динара, при чему у поступку контроле на увид нису дате пописне листе;
- опреме (конто 011200) у нето износу од 155.500,00 динара (набавна вредност у главној књизи 255.500,00 динара);
- мобилних телефона.

Индиректни буџетски корисник поступио је супротно одредбама члана 18. став 2. Уредбе о буџетском рачуноводству, као и одредбама члана 3. и члана 4. став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа имовине и обавеза корисника буџетских средстава Републике Србије и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Пример: Грешке при евидентирању

У поступку контроле утврђено је да:

- индиректни буџетски корисник није увећао вредност зграда, при чему је на конту 511451 имао плаћања за пројектну документацију у износу од 200.000,00 динара, с тим што за наведени износ није увећана вредност зграда;
- корисник је неправилно евидентирао рачун за електричну енергију у износу од 50.000,00 динара, при чему је износ прокњижен на конто 421919 – *Остали непоменути трошкови*, уместо на конто 421211 – *Услуге за електричну енергију*.

Индиректни буџетски корисник поступио је супротно одредбама члана 29. став 1. и став 2. тачка 2) Закона о буџетском систему, члана 9. ставови 1. и 2. Уредбе о буџетском књиговодству и чланова 9. и 14. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Пример: Остале неправилности

У поступку контроле утврђено је да индиректни буџетски корисник није извршио усаглашавање потраживања на дан састављања финансијског извештаја. У поступку контроле на увид нису стављени ИОС обрасци потврђени од стране купаца. Исто се види на конту 122111 – *Потраживања од купаца*. Индиректни буџетски корисник поступио је супротно одредбама члана 18. ставови 2, 4. и 5. Уредбе о буџетском рачуноводству и члана 4. став 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа имовине и обавеза корисника буџетских средстава Републике Србије и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем

У поступку контроле утврђено је да индиректни буџетски корисник има помоћну књигу основних средстава која не садржи све податке, и то: инвентарни број, локацију, назив добављача од којег је нешто набављено, задужење запослених опремом, отпис основног средства по годинама и стопу амортизације. Таквим поступањем индиректни буџетски корисник поступио је супротно одредбама члана 9. став 1. и члана 14. став 1. тачка 3) Уредбе о буџетском рачуноводству.

У поступку контроле утврђено је да је индиректни буџетски корисник извршио расход на основу два уговора о делу у износу од 50.000,00 динара. У поступку контроле на увид није дат извештај о из којег се види да је посао заиста извршен. Таквим поступањем индиректни буџетски корисник поступио је супротно одредбама члана 58. ставови 1. и 2. Закона о буџетском систему.

Закључак

Развијени систем контроле трошења буџетских средстава (бројни облици буџетске контроле) има изузетно велики утицај на доношење исправних одлука приликом трошења државног новца. Тиме се смањује ризик проневера, превара и ненаменског трошења средстава опредељених за јавну потрошњу, а побољшава се транспарентност јавне потрошње и успоставља завидан ниво одговорности за трошење буџетских средстава. ПС

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2020. године

Закон о акцизама
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе

Опис	*Период*	*Рок*	*Основ*
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића, на последњи дан у месецу	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	10. 7. 2020. 10. 8. 2020.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	10. 7. 2020. 10. 8. 2020.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	15. 7. 2020. 15. 8. 2020.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши очитавање
Плаћање акцизе	16. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 15. 7. 2020. 16. 7 – 31. 7. 2020. 1. 8 – 15. 8. 2020.	15. 7. 2020. 31. 7. 2020. 15. 8. 2020. 31. 8. 2020.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	најраније 20. 7. 2020. најраније 20. 8. 2020.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	најраније 20. 7. 2020. најраније 20. 8. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	најраније 20. 7. 2020. најраније 20. 8. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогориво који се, као моторно гориво, користе за транспортне сврхе – на обрасцу РЕФ-Т	1. 4 – 30. 6. 2020.	најраније 20. 7. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари, као и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	10. 7. 2020. 10. 8. 2020.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који **нису обвезници** ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	15. 7. 2020. 15. 8. 2020.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте **календарски месец** за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење пореске пријаве ПП ПДВ надлежном пореском органу – у року од 15 дана по истеку пореског периода	1. 4 – 30. 6. 2020.	15. 7. 2020.	Обвезник за кога је порески период календарско тромесечје – у претходних 12 месеци остварио је промет мањи од 50.000.000 дин.
Образац РЕФ 5	април–јун.	30. 7. 2020.	Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ-а у претходном тромесечју (30 дана по истеку тромесечја)
Образац РЕФ 3А	1. 4 – 30. 6. 2020.	29. 8. 2020.	Рефакција ПДВ-а традиционалним црквама и верским заједницама (60 дана по истеку тромесечја)

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***	***Опис***
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	10. 7. 2020. 10. 8. 2020.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању.

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец	1. 6 – 30. 6. 2020. 1. 7 – 31. 7. 2020.	5. 7. 2020. 5. 8. 2020.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ електронским путем, преко портала Пореске управе, или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/2016; аутентично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орган не ради, рок истиче кад протекне први наредни радни дан.

Календар извештавања о спољнотрговинском и девизном пословању

1 Декадно извештавање

ОБВЕЗНИК: Банке

ОБАВЕЗА	РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА – ОБРАСЦА	ОСНОВ	ПРОПИС
1) Извештај о закљученим финансијским дериватима између банке и друге банке/резидента/нерезидента – образац Финдер 1 (Прилог 1), 2) Извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине финансијским дериватима између резидента и нерезидента – образац Финдер 2 (Прилог 2), 3) Извештај о уговореним пословима између банке и друге банке/резидента/нерезидента који садрже дериватну клаузулу – образац Финдер 3 (Прилог 3), 4) Извештај о закљученим робним дериватима између банке и друге банке/резидента/нерезидента – образац Финдер 4 (Прилог 4), 5) Извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине робним дериватима између резидента и нерезидента – образац Финдер 5 (Прилог 5)	За сваку декаду – у року од 5 дана од истека декаде	Послови с финансијским дериватима	Тачка 11. Одлуке о обављању послова с финансијским дериватима
Извештај о краткорочним банкарским депозитима у девизама, с роком доспећа од једног дана до годину дана **– образац ДЕ**, који се доставља у електронском облику у складу са упутством којим се уређује електронско достављање података о краткорочним банкарским депозитима	Декадно, и то за прву и другу декаду месеца у року од 5 дана од истека те декаде, а за трећу декаду – закључно са 14. у месецу за претходни месец	Краткорочни банкарски депозити у девизама које банка узима од стране банке (задужење) или одобрава страној банци (одобрење)	Тачка 9. Одлуке о извештавању о кредитним пословима са иностранством

2 Месечно извештавање

ОБВЕЗНИК: Резиденти: инвестициона друштва – брокерско--дилерска друштва и овлашћене банке; банке које обављају кастоди услуге; друштва за управљање инвестиционим фондовима, односно добровољним пензијским фондовима; друга правна лица која издају хартије од вредности или су њихови имаоци

ОБАВЕЗА	РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА – ОБРАСЦА	ОСНОВ	ПРОПИС
1) Извештај о издавању дужничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству – образац ХоВ-И1 (Прилог 1), 2) Извештај о издавању власничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству – образац ХоВ-И2 (Прилог 2)	Најкасније 20. дана у месецу за претходни месец, само ако су у извештајном периоду издаване ХоВ	Издавање дужничких и власничких ХоВ које резиденти емитују у иностранству	Т. 6. и 7. Одлуке о извештавању о пословима с хартијама од вредности
Извештај о замени, испису и доспећу хартија од вредности дужничких и власничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству, као и о исплати камате/купона и дивиденде по основу тих хартија од вредности – образац ХоВ-И3 (Прилог 3)	Најкасније 20. дана у месецу за претходни месец, само ако је у извештајном периоду дошло до замене, исписа, исплате камате/купона или исплате дивиденде по основу издатих ХоВ	Замена, испис и доспеће ХоВ које резиденти емитују у иностранству, као и о исплати камате/купона и дивиденде по основу тих ХоВ	

ОБАВЕЗА	РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА – ОБРАСЦА	ОСНОВ	ПРОПИС
1) Извештај о кредитном задужењу – образац КЗ-2, 2) План коришћења по кредитном задужењу – образац КЗ-3А, 3) Измена или сторно извештаја о кредитном задужењу – образац КЗ-5, 4) Спецификација уз извештај о кредитном задужењу – образац КЗ-7 – ако у кредитном послу учествује више корисника кредита, више нерезидената – кредитора/добављача или се средства по том послу користе за више намена, 5) Реализација коришћења, план и реализација отплате по кредитном задужењу – образац КЗ-3Б. Обрасци се достављају преко банке преко које се кредит користи, односно банке гаранта ако је кредит закључен уз гаранцију банке, у папирном и електронском облику, осим обрасца КЗ-3Б, који се доставља искључиво у електронском облику	10 дана од дана закључења/измена/раскида уговора о кредитном послу, односно од дана коришћења/отплате кредита или зајма / престанка обавезе по основу пребијања дуговања и потраживања по кредитном послу са иностранством у девизама или по основу преноса дуговања и потраживања по кредиту или зајму између резидента и нерезидента. Обрасци КЗ-2 и КЗ-3А на којима се извештава о комерцијалним кредитима и зајмовима у девизама и динарима повезаним са спољнотрговинским прометом робе и услуга, који обухватају одложено плаћање увезене робе и услуга и одложени извоз унапред наплаћене робе и услуга са уговореним роком до годину дана с каматом, односно преко годину дана – могу се доставити и у року од 30 дана од дана увоза, односно авансне наплате извоза	Закључење посла кредитног задужења у иностранству	Тачка 6. Одлуке о извештавању о кредитним пословима са иностранством
1) Извештај о кредитном одобрењу – образац КО-2, 2) План коришћења по кредитном одобрењу – образац КО-3А, 3) Измена или сторно извештаја о кредитном одобрењу – образац КО-5, 4) Реализација коришћења, план и реализација наплате по кредитном одобрењу – образац КО-3Б. Обрасци се достављају преко банке преко које се кредит користи, у папирном и електронском облику, осим обрасца КО-3Б, који се доставља искључиво у електронском облику	10 дана од дана закључења/измена/раскида уговора о кредитном послу, односно од дана коришћења/наплате кредита или зајма / престанка потраживања по основу пребијања дуговања и потраживања по кредитном послу са иностранством у девизама или по основу преноса дуговања и потраживања по кредиту или зајму између резидента и нерезидента. Обрасци КО-2 и КО-3А на којима се извештава о комерцијалним кредитима и зајмовима у девизама и динарима повезаним са спољнотрговинским прометом робе и услуга, који обухватају одложену наплату извезене робе и услуга и одложени увоз унапред плаћене робе и услуга са уговореним роком до годину дана с каматом, односно преко годину дана – могу се доставити и у року од 30 дана од дана извоза, односно авансног плаћања увоза	Закључење посла кредитног одобрења у иностранству	Тачка 7. Одлуке о извештавању о кредитним пословима са иностранством
Извештај о гаранцији/јемству по кредитном послу између два нерезидента у иностранству – **образац Г-1** у папирном и електронском облику, у *excel* формату, на имејл-адресу izvestavanje@nbs.rs	У року од 10 дана од дана доношења одлуке о давању гаранције или јемства	Давање јемства по кредитном послу између два нерезидента	Тачка 10. Одлуке о извештавању о кредитним пословима са иностранством

Прописи:

- Закон о девизном пословању („Сл. гласник РС", бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018),
- Одлука о извештавању о кредитним пословима са иностранством („Сл. гласник РС", бр. 56/2013, 4/2015 и 42/2020),
- Упутство о попуњавању образаца за извештавање о кредитним пословима са иностранством („Сл. гласник РС" бр. 102/2018),
- Упутство за спровођење Одлуке о обавези извештавања у пословању са иностранством („Сл. гласник РС", бр. 87/2009 и 40/2015 – др. одлука),
- Одлука о извештавању о пословима с хартијама од вредности („Сл. гласник РС" бр. 40/2015),
- Одлука о ближим условима за плаћање, односно наплату у роби, односно услугама („Сл. гласник РС", бр. 109/2005, 44/2018 – др. закон и 6/2019),
- Одлука о условима под којима и начину на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству („Сл. гласник РС", бр. 31/2012, 71/2013, 98/2013, 125/2014, 102/2015, 37/2018 и 13/2020) и
- Одлука о обављању послова с финансијским дериватима („Сл. гласник РС" бр. 76/2018).

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ

ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА